

Bestyrelsen (pr. 1. februar 2020) (Bestyrelsesmøde
13. juni 2024)

13-06-2024 12:30 - 17:00

Skolerådssalen, Campus, Holmen

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden 13. juni 2024.....	1
Punkt 2: Godkendelse af referat (6. marts 2024).....	2
Punkt 3: Orientering.....	3
Punkt 3a: Orientering fra formand.....	3
Punkt 3b: Orientering fra rektor.....	4
Punkt 4: Orientering: Økonomi: 1. kvartalregnskab og prognose, bilag.....	5
Punkt 5: Orientering: Evalueringer på Det Kongelige Akademi, bilag.....	6
Punkt 6a: Drøftelse: Det Kongelige Akademi som undskriver af deklARATIONER.....	7
Punkt 6b: Tillæg til drøftelse; Reduction Roadmap.....	8
Punkt 7: Bestyrelsens årsplan 2024.....	9
Punkt 8: Eventuelt.....	10
Punkt 9: Bestyrelsens eget punkt (Lukket punkt).....	10

Dagsorden til bestyrelsesmøde torsdag, den 13. juni 2024, kl. 13.00 – 17.00

Dato: 30.05.2024   **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Hanne Nielsen

Deltagere: Mette Lis Andersen (MLA), Gitte Ørskou (GØS), Pernille Stockmarr (PST), Betina Simonsen (BS), Ole Gustavsen (OG), Mads Damkjær Kjøller (MDK), Nini Leimand (NLE) Sofie Beier (SBE), Mikkel Scharff (MS), Ole Sørensen (OSO), Nynne Schønfelt (NYSC), Sylvester Bajda (SBA)

Øvrige deltagere: Rektor Lene Dammand Lund (LDL), Prorektor Svend Lawaetz (SLAW), Jakob Brandtberg Knudsen (JBK), Mathilde Aggebo (MAGG), Rikke Bjarnhof (RJBA), Michael Kreutzfeldt (MKRE)

Afbud: Rasmus Jessing (RJE)

---

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat (6. marts 2024), bilag
3. Orientering
  - 3a Orientering fra formand
  - 3b Orientering fra rektor, bilag
    - Personalepunkt (lukket punkt)
4. Orientering Økonomi: 1. kvartalsregnskab og prognose, bilag
5. Orientering: Evalueringer på Det Kongelige Akademi, bilag
6. 6a Drøftelse: Det kongelige Akademi som underskriver af deklARATIONER
6b Tillæg til drøftelse: Reduction Roadmap
7. Bestyrelsens årsplan 2024, bilag
8. Eventuelt
9. Bestyrelsens eget punkt (Lukket punkt)

Dagsordenens punkt 2) Referat: Bestyrelsesmøde onsdag, den 6. marts 2024, kl. 13.00-17.00

Dato: 03.04.2024 **Journal nr.:** 60358

Udarbejdet af: Hanne Nielsen

Deltagere: Mette Lis Andersen (MLA), Gitte Ørskou (GØS), Pernille Stockmarr (PST), Betina Simonsen (BS), Ole Gustavsen (OG), Mads Kjøller Damkjær (MKD), Rasmus Jessing (RJE), Nini Leimand (NLE) Sofie Beier (SBE), Mikkel Scharff (MS), Nynne Schønfeldt (NYSC), Sylvester Bajda (SBA)

Øvrige deltagere: Rektor Lene Dammand Lund (LDL), Prorektor Svend Lawaetz (SLAW), Jakob Brandtberg Knudsen (JBK), Mathilde Aggebo (MAGG), Rikke Bjarnhof (RJBA), Michael Kreutzfeldt (MKRE)

Afbud: Ole Sørensen (OSO)

Dagsorden til bestyrelsesmøde torsdag, den 06.03.2024, kl. 13.00-17.00

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat (13. december 2023)
3. Orientering
  - 3a Orientering fra formand
  - 3b Orientering fra rektor
4. Årsrapport 2023, afrapportering
  - 4a Rammer og rapporteringsformater
  - 4a Godkendelse: Årsrapport 2023
  - 4b Orientering: Strategiske nøgletal
5. Orientering: Fokus på strategisk udviklingsprojekt; Kunstnerisk Metodologi
6. Bestyrelsens årsplan 2024
7. Eventuelt
8. Bestyrelsens eget punkt (Lukket punkt)

Formanden bød velkommen til det ordinære bestyrelsesmøde for Det Kongelige Akademi. Herunder en særlig velkomst til de to nyudpegede valgt af Ministeriet og de to interne valgt af hhv. medarbejdere og studerende.

Ad 1 Godkendelse af dagsorden

Formanden gav en kort gennemgang af dagsordenen, herunder at der under bestyrelsens eget punkt behandles en personalesag under lukket dagsorden. Dagsorden blev efterfølgende godkendt.

Ad 2 Godkendelse af referat

Bestyrelsen godkendte referat af bestyrelsesmøde den 13. december 2023.

Bestyrelsens underskrift på referatet tjener som kvittering for deres godkendelse, og det blev besluttet at genindføre digital underskrift i First Agenda.

Ad 3 Orientering

a) Orientering fra formand

Formanden informerede om en opgraderet regnskabsinstruks, der er implementeret på grund af behovet for at opfylde kravene fra statslig revision og sikre økonomisk styring. Opdateringen inkluderer et nyt kapitel 4 med øgede krav til kontrol og dokumentation, som er en respons på tidligere svindelsager i andre statslige organisationer. Bestyrelsen kan anmode om at få tilsendt regnskabsinstruksen.

b) Orientering fra rektor

Kandidatreform: Rektor orienterede bestyrelsen om, at den centrale ændring i reformen er diversificeringen af kandidatuddannelserne, hvor en tredjedel af de eksisterende uddannelser vil blive forkortet til 75 ECTS-point. En del af disse er erhvervskandidatuddannelser. Det forventes, at implementeringen af reformen vil være afsluttet i oktober 2024, med en form for høring i maj og juni.

Evalueringer: I 2024 er der et usædvanlig stort antal evalueringer på Det Kongelige Akademi. Der gennemføres en APV-undersøgelse for at vurdere medarbejdernes trivsel både fysisk og psykisk. Der er også en UVM-undersøgelse i gang, som omhandler studiemiljøet og trivlsen blandt de studerende. Desuden er der planlagt en stor forsknings- og KUV-evaluering samt uddannelsesevalueringer og modulevalueringer. Rektor oplyste at ledelsen i den forbindelse har et særligt fokus på, hvad vi vil med evalueringer og på at sikre, at der er sammenhæng imellem dem, så vi samlet set får et overblik over Det Kongelige Akademi og dets aktiviteter.

Udviklingen af Arkitektuddannelsen i Kalundborg: Arkitektuddannelsen i Kalundborg er i god gænge. De studerende ser frem til der starter flere studerende efter sommerferien. Det vil gavne studiemiljøet. Det Kongelige Akademi er i den forbindelse igang med flere ansættelser. Der er også et samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner om campus-udvikling.

Bestyrelsen tog orienteringen fra formanden og rektor til efterretning.

Ad 4 Årsrapport 2023

Det Kongelige Akademis årsrapport for 2023, herunder status for rammekontrakten 2022-2025 blev behandlet og godkendt.

Formanden oplyste, at formandskabet, som øvrige år, havde forhåndsgodkendt årsrapporten. Såfremt bestyrelsen havde indsigelser mod godkendelsen, ville dette naturligvis blive taget op efterfølgende. Forhåndsgodkendelsen sker fordi der er en stram tidslinje for behandling i Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Ad 4a Rammer og rapporteringsformater

Prorektor gennemgik kort de vigtigste rammer og rapporteringsformater som er relevante for bestyrelsen. Det drejer sig både om opfølgning på aktiviteter

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

gennem årsrapport, strategiske nøgletal, kvartalsregnskaber osv. og mere fremtidsorienterede formater som fx strategisk rammekontrakt, strategi og strategisk budget, budget for året. Der er også mulighed for ad hoc-analyser og tematiske gennemgange i løbet af året.

Bestyrelsen modtager desuden også orientering om rapporter fra Rigsrevisionen.

Bestyrelsen tog orientering om rammer og rapporteringsformater til efterretning.

Ad 4b Årsrapport 2023

Prorektor gav en beretning på bestyrelsesmødet om årsrapporten, hvoraf følgende højdepunkter bl.a. blev fremhævet:

Økonomisk set viser årsrapporten et underskud på 1,1 mio. kr., men dette anses som acceptabelt i forhold til det budgetterede nulresultat. Det Kongelige Akademi egenkapital ved årets afslutning udgjorde 36,4 mio. kr.

Eksterne midler. En stigning i de eksterne midler (ikke finanslovsmidler) til forskellige typer aktiviteter. Der var en mindre stigning i eksterne midler til forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed i forhold til et allerede højt niveau i 2022, medens der var en væsentlig stigning i omsætning på eksterne projekter. Den betydelige vækst og aktivitet viser en øget udvikling af viden og tillid og efterspørgsel efter Det Kongelige Akademis ekspertise.

International anerkendelse og engagement. Det Kongelige Akademi spillede en central rolle i afholdelsen af den internationale arkitektforenings (UIA) verdenskonferens i København.

Bæredygtighed og fokus på FN's verdensmål. Strategisk fokus på bæredygtighed integreret i alle aspekter af Det Kongelige Akademis virke, herunder undervisning, forskning og fysiske rammer på campus.

De faglige resultater blev blandt andet afrapporteret gennem den strategiske rammekontrakt for 2022-2025, hvor 2023 markerer det andet år af kontraktens løbetid. Implementeringen af kontrakten blev samlet set vurderet tilfredsstillende for det andet år i perioden.

Aftagerpaneler for Arkitektur, Design, Konservering: Aftagerpanelerne leverer feedback og kontakt til Det Kongelige Akademis aftagere til de ansvarlige for uddannelserne.

Bestyrelsen kommenterede under en diskussion om design flere vigtige punkter vedrørende dets position i uddannelseslandskabet. Der var enighed om nødvendigheden af at differentiere Det Kongelige Akademis specialer inden for designuddannelserne fra andre lignende uddannelser. Det blev påpeget, at en grundig analyse af det samlede uddannelseslandskab er nødvendig for at udvikle en strategi, der sikrer relevans og konkurrenceevne. Der var en kort drøftelse af alumne-netværk. Der var enighed om, at et sådant er en stor administrativ byrde og man

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

derfor skal finde alternative metoder til at opretholde forbindelsen med tidligere studerende i de første år efter de er dimitteret.

Frafaldet på uddannelserne blev kort drøftet. Der er ikke tale om et markant øget frafald – det blev aftalt, at dette følges fremadrettet.

Bestyrelsen takkede for det fokus, der i arkitektuddannelsens aftagerpanel er på underbetaling i branchen.

Bestyrelsen modtager årsrapporten til digital underskrivning fra den 12. marts til den 15. marts 2024.

Ad 4c Orientering: Strategiske nøgletal

Prorektor orienterede bestyrelsen om, at de strategiske nøgletal bliver brugt til at som en af flere måder at følge op på Det Kongelige Akademi's strategi. Der fokuseres inden for forskellige områder som forskning, ekstern finansiering, studerendes antal, bæredygtighed og eksterne samarbejder. Disse nøgletal giver et overblik over, om Det Kongelige Akademi bevæger sig i den rigtige retning – i henhold til vision og strategi. De kan også inspirere til yderligere analyser og justeringer af strategiske mål og initiativer.

Bestyrelsen tog orientering om de strategiske nøgletal til efterretning.

Ad 5 Orientering: Fokus på strategisk udviklingsprojekt: Kunstnerisk Metodologi

Rektor orienterede om udviklingsprojekt 1; Kunstnerisk Metodologi. Der lægges vægt på at synliggøre værdien af den særlige kunstneriske metodologi.

Formålet med kunstnerisk metodologi er at styrke tværdisciplinære samarbejder og være transparent og bevidst om de metoder, der anvendes inden for kunstnerisk praksis, især inden for undervisning på arkitektur og design, hvor metoder ikke er så velbeskrevne som i videnskabelige discipliner som på Konservering.

Udstillingen kommer ikke med en egentlig definition på begrebet kunstnerisk metodologi, men viser på forskellig vis, hvordan denne metodologi anvendes i undervisningen. Det er første skridt i mere præcise beskrivelser. Udstillingen vil blive rettet mod et eksternt publikum.

Bestyrelsen anerkendte Det Kongelige Akademi's tilgang til projektet. De understregede behovet for at undgå, at udstillingen bliver et endegyldigt svar og opfordrede også til at tænke internationalt. Bestyrelsen drømmer om at se næste skridt dokumenteret skriftligt.

Endelig oplyste rektor, at der igangsættes et public affair-spor som supplerer udstillingen. Opgaven bliver bl.a. at vise, bl.a. politikerne, hvor værdien ligger i kunstnerisk metodologi.

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Bestyrelsen tog orientering om Strategisk udviklingsprojekt; Kunstnerisk Metodologi til efterretning.

Ad 6 Bestyrelsens årsplan

Bestyrelsen anbefalede at inkludere entreprenørskab på årsplanen og sætte AI på dagsordenen til bestyrelsens seminar i september. Endvidere blev det besluttet, at bestyrelsen vil besøge udstillingen (som nærmere beskrevet under punkt 5) på bestyrelsesmødet til december.

Bestyrelsen tog revideret årsplan til efterretning.

Ad 7 Eventuelt

Intet til punktet.

Ad 8 Bestyrelsens eget punkt (Lukket punkt)

Næste ordinære bestyrelsesmøde afholdes den 13. juni 2024 i skolerådssalen på Det Kongelige Akademi, Holmen.

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Punkt 3: Orientering

3a Orientering fra formand

Formanden orienterer mundtligt på bestyrelsesmødet.

Punkt 3a: Orientering fra formand

Dagsordenens punkt 3 b) Orientering fra rektor ”Siden sidst”

Dato: 22.05.2024 **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Lene Dammand Lund

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen:

- Orienteres om ”Siden Sidst”, og tager denne til efterretning.

Anledning

Rektor tilvejebringer til hvert bestyrelsesmøde en redegørelse, der sendes ud sammen med det øvrige bestyrelsesmateriale, så bestyrelsesmedlemmerne forinden selve mødet kan blive orienteret om, hvad der aktuelt foregår på Det Kongelige Akademi.

Sagsfremstilling

Det medsendte bilag er således et overblik over udvalgte aktiviteter på Det Kongelige Akademi siden seneste ordinære bestyrelsesmøder den 6. marts 2024 og frem til slutningen af maj 2024. Orienteringens tre hovedoverskrifter: Uddannelse, Forskning og Generelt har bl.a. fortællinger om:

- Startup Hub på Det Kongelige Akademi har trænet 12 dimittender i iværksætterier med støtte fra Fonden For Entreprenørskab.
- Høringen om valgfag er resultatet af omfattende arbejde fra en styre- og arbejdsgruppe.
- En evaluering af forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed på Det Kongelige Akademi er blevet gennemført, med inddragelse af internationale forskere.
- Fem nye ph.d.-projekter er sat i gang om emner som biogene materialer i byggeriet og klimavenlige materialer, og
- "Places And Small Pleasures" er en kunstfilm skabt af Masashi Kajita og Roberta Cassi, der udforsker forholdet mellem handicap, arkitektur og glæde.

Bilag til dagsordenens punkt 3b: Orientering fra rektor

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Dagsordenens punkt 3 b) Bilag: Orientering fra rektor

Dato: 22. Maj 2024 **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Lene Dammand Lund

Uddannelse

Klimaspil: Designstuderende forbereder os på en forandret verden

Studerende fra Institut for Visuelt Design skal det næste år arbejde sammen med klimaforskernetværket Navigating 360, støttet af Novo Nordisk Fonden, på at gøre FN's seneste klimarapport mere tilgængelig for offentligheden. Projektet 'Klimaekspeditionen' bruger computerspil, film, interaktive installationer og udstillinger til at visualisere klimaforandringer og gøre dem forståelige, især for familier og unge.

Startup Hub baner vej for mere iværksætteri på Det Kongelige Akademi

12 dimittender fra arkitektur, design og konservering har været igennem et fem måneders iværksætterforløb. Forløbet var en del af et nyt initiativ på Det Kongelige Akademi, som blev gjort muligt i sommeren 2023 med støtte fra Fonden For Entreprenørskab. Formålet var at ruste dimittender til at etablere egne virksomheder eller validere projekter, der på sigt kan skabe arbejdspladser.

Strategisk udviklingsprojekt 5: Flere valgmuligheder for studerende

En styre- og arbejdsgruppe, hvor både medarbejdere og studerende har deltaget er udmøntet i et forslag til valgfag, som blev præsenteret på Det Kongelige Akademi den 23. april 2024 og har været i høring frem til 21. maj.

Forskning

Fem nye ph.d.-projekter

Hvordan kan byggeriet bruge biogene materialer i større skala? Kan man blive bedre til at regne på tøjs klimapåvirkning? Hvordan kan man indarbejde et inkluderende menneskesyn i arkitekt- og designuddannelserne? Det er nogle af de spørgsmål, fem nye ph.d.-studerende på Det Kongelige Akademi skal forsøge at finde svarene på. Projekterne er:

- Middelalderens skulptur i farver
- Kan man genbruge flere materialer i bygninger til maskiner?
- Hvordan kan byggeriet bruge mere klimavenlige materialer?
- Hvordan påvirker tøjproduktion klima og miljø?
- Designere og arkitekters syn på kroppen skal kortlægges

Foredrag: Fyraftensarrangement på Konservering

Konservering afholder igen i år en foredragsrække, hvor instituttets forskere præsenterer deres nyeste forskning i et bredt felt inden for bevaring og konservering. Den 27. maj 2024 er det hhv. Joana Silva, assistent professor og Sandra Isling, konservator som står på scenen. I første forelæsning præsenteres forskning om farvedias' nedbrydning og fremtidige bevarelse, og anden forelæsning udspringer af, at Augustinus Fonden har tildelt en betydelig bevilling til Det Kongelige Akademi Institut for Konservering for at forbedre forsknings-, undervisnings- og efteruddannelsesudstyr.

Forelæsninger: Moderne og postmoderne arkitektur

I løbet af foråret har der været en række forelæsninger på Holmen:

- 20. marts: Modernismens æstetik og den nye arkitektur
- 3. april: Rationalisme og Maskinæstetik
- 10. april: Byplanlægning i det 20. og 21. århundrede
- 17. april: Landskabsarkitektur i det 20. og 21. århundrede
- 24. april: Byggeriets industrialisering og de moderne boligområders organisering
- 1. maj: Sen-modernisme I - Le Corbusier, Kahn, Utzon, Lina Bo Bardi
- 8. maj: Sen-modernisme II - Brutalisme, Strukturalisme, Metabolisme
- 15. maj: Post-modernisme, Ny-rationalisme, Dekonstruktivisme
- 22. maj: Om arbejdet med rum og tektonik i dag... Det antropocæne

Strategisk udviklingsprojekt nr. 2 Forskning, Forsknings- og KUV-evalueringen

Hvor er vores forskning og KUV i international topklasse? Hvor kan vi forbedre os? Hvordan kan vi fremover løfte vores forsknings- og KUV-miljøer til nye højder? I 2024 gennemfører vi en evaluering af akademiets forskning og KUV. Vi har i april afsluttet selv-evalueringsfasen, hvor udviklingen i og kvaliteten af forskning og KUV er blevet diskuteret og omsat til selv-evalueringsrapporter på institut-, område- og akademineiveau. Rapporterne er delt med vores internationale forskerpanel, som mødte vores fagmiljøer og ledelse d. 15-17 maj. Når panelet inden sommerferien har afleveret deres evalueringsrapport starter processen med at kigge fremad.

Generelt

Bogudgivelse: 'Klimavisioner for modernismens bygningskultur – etageboligbebyggelser 1930-1974'

Bogen er et nyt og væsentligt bidrag til arkitektonisk litteratur. Den udforsker etagebebyggelser fra et klimaperspektiv og præsenterer fagprofessionelles synspunkter om bevarelse af kulturelle værdier og klimaudfordringer. Bogen bidrager til den aktuelle debat om bevarelse og bæredygtighed, med fokus på Danmarks rige arv af modernistiske etageboliger. Bogen er redigeret af institutleder Arne Høj og lektor Morten Birk Jørgensen, Det Kongelige Akademi - Institut for Bygningskunst og Kultur

Event: Circular[x]Change i København – 16. og 17. maj 2024

Circular[x]Change er et fællesskab, og det er første gang at virksomheder inden for byggebranchen, der arbejder med cirkulær økonomi, bliver samlet på tværs af Europa (syv europæiske lande). Efter eventet bliver de mange erfaringer samlet i det fælles dokument "Copenhagen Charter for Circular Change" – et manifestinspireret løsningskatalog for cirkulært byggeri i Europa. Det Kongelige Akademi er med-arrangør, og konferencens første dag blev afholdt på Akademiet.

Kunsthøjtid: Krydsfeltet mellem handicap, arkitektur og nydelse.

Masashi Kajita og Roberta Cassi har skabt en kunsthøjtid kaldet "Places And Small Pleasures" om forholdet mellem handicap, arkitektur og glæde. Højtiden kunne ses gratis på Kunsthøjtid Charlottenborg under CPH:DOX i marts. Den viser fire personer med handicap, der deler deres positive oplevelser med forskellige steder i København. Højtiden udfordrer den traditionelle negative opfattelse af handicap og ønsker at udforske alternative måder at tænke handicap på gennem visningen af deres glæde og unikke forhold til stederne.

Langsering: Institut for Bygningskunst og Kultur inviterede til lancering af det seneste magasin den 23. april 2024

Det syvende nummer af Magasin for Bygningskunst og Kultur rejser det komplekse spørgsmål: Skal vi som profession arbejde for et generelt stop for nybyggeri i den udviklede verden som strategi for at opnå den grønne omstilling? Magasinet præsenterer en mangfoldig samling af bidrag fra akademikere og praktikere til nyuddannede fra Danmark og udlandet med argumenter både for og imod opbygning og talrige nuancer derimellem.

Netværk: Hvordan kan alger og tang nedbringe byggebranchens klimaaftryk?

Et nyt internationalt netværk "Building with Blue Biomass" under ledelse af Det Kongelige Akademi skal udforske potentialerne i biomasse fra hav- og akvakultur. Målet er at reducere bygningers CO2-aftryk og fremskynde byggebranchens overgang til cirkulære, biobaserede materialer. Uddannelses- og forskningsministeriet støtter netværket med en bevilling på 1 mio. kr. under programmet: "Global Innovation Network Programme". Netværket er planlagt til at vare i to år. Udover det Kongelige Akademi består netværket af 3XN/ GXN Architects, DTU, ARUP, University College London, Queensland University of Technology og University of Queensland.

Workshopdag: Det nationale forskningsmission [TRACE](#) besøgte Det Kongelige Akademi den 14. maj 2024.

TRACE er et af fire såkaldte nationale Innomissions. En stor gruppe af vidensinstitutioner og virksomheder arbejder med cirkulær økonomi – tekstil og plastik. Den 14. maj var Det Kongelige Akademi vært for en workshop med et internationalt advisory board. Deltagerne blev i den forbindelse introduceret til akademiets arbejde med plantefarvning og den forskning der pågår i CITA. Akademiet deltager i TRACE gennem flere projekter. Else Skjold er leder af tekstilstøret og Lene

Dammand Lund har siddet i bestyrelsen, og er nu overgået til en arbejdsgruppe der rådgiver bestyrelsen om samarbejdet med Innovationsfonden.

Paneldebat: Reduction Roadmap, 30. april 2024

Klimagruppen, Det Kongelige Akademi, havde inviteret til debatmøde med følgende paneldeltagere: Co-founder af Reduction Roadmap og kreativ direktør for EFFEKT Sinus Lyngby, professor Anne Beim, leder af CINARK, Matilde Lise Houmann, studerende på IBBL og rektor Lene Dammand Lund.

Jf. også mail til bestyrelsen den 8. april 2024 med kopi af debatindlæg, og ledelsens svar i mediet Byrummonitor, og efterfølgende en artikel i Byrummonitor efter paneldebatten på Det Kongelige Akademi. [Artikel i Byrummonitor 2. maj 2024.](#)

Podcast fra Det Kongelige Akademi

To nye podcasts fra Det Kongelige Akademi fokuserer på dagslysets potentialer i arkitekturen med henblik på bæredygtighed og trivsel. De er baseret på erfaringer fra pavillonen 'Poetisk Dagslys', som blev besøgt af 100.000 mennesker på Gråbrødretorv i sommeren 2023. To saloner blev afholdt i efteråret med fokus på dagslysets muligheder i forhold til bæredygtighed og trivsel, og dele af disse er blevet til de to podcasts.

Udstilling: "Planteray Boudaires – Rethinking Architecture and Design", Malmø

Form/Design Center i Malmø viser i perioden fra den 13. april – 2. juni 2024 et udvalg af udstillingen 'Planetary Boundaries – Rethinking Architecture and Design' i samarbejde med Det Kongelige Akademi i København. En mindre kurateret version af Planteray Boudaires i samarbejde udstillingsansvarlig på Det Kongelige Akademi Susanne Jøker Johnsen, som også deltog under åbningen sammen med arkitekter og forskere.

Dagsordenens punkt 4) 1. kvartalsopfølgning for 2024 og prognose for årets resultat

---

Dato: 17.05.24

Journal nr.: 60811

Udarbejdet af: Svend Lawaetz

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen tager 1. kvartalsregnskabet til efterretning og godkender prognosen for årsresultatet (Q1 2024).

Anledning

Ifølge bestyrelsens årsplan fremgår det, at 1. kvartalsregnskab og prognose for årsresultatet for 2024 (Q1 2024) skal behandles på bestyrelsesmødet den 13. juni 2024.

Sagsfremstilling

På bestyrelsesmødet den 13. juni behandles 1. kvartalsregnskabet for Det Kongelige Akademis økonomi og prognose for det endelige årsresultat for 2024 (Q1 2024). Kvartalsregnskabet for 1. kvartal 2024 følger op på økonomien for de første tre måneder, og på dette grundlag gives et estimat for hele 2024 (Q1 2024).

Kvartalsopfølgningen for Det Kongelige Akademis samlede økonomi, baseret på udgifter og indtægter til og med marts viser, at både indtægter og udgifter er højere end sidste år, men at bevægelserne i tilfredsstillende grad flugter med forventningerne, og derfor forventes fortsat et balanceret nul-resultat, når året er omme. Inden for dette resultat er det nødvendigt at omprioritere driftsmidler til løn med henblik på at imødekomme højere omkostninger til lønninger end forventet ved årets start som følge af Overenskomsttaftalen indgået i dette forår (OK24). Omprioriteringen vil betyde færre midler til udviklingsprojekter.

I kvartalsopfølgningen indgår endvidere et fokus på udvikling i indtægter, som ikke kommer med finanslovsbevillingen, da disse i særlig grad kan påvirkes af forskellige faktorer og dermed påvirke Det Kongelige Akademis forbrugsmuligheder. Disse indtægter vedrører kategorien "salg og andre indtægter" samt "eksterne indtægter" fra bl.a. den tilskudsfinansierede forskning. Kvartalsopfølgningen viser, at disse indtægter flugter med forventningerne ved årets start.

Bilag: 1. kvartalsopfølgning for 2024 og prognose for årets resultat

UDKAST: Dagsordenens punkt 4, Bilag) 1. Kvartalsopfølgning 2024

Dato: 17.05.24   **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Susanne Ladefoged Pedersen

Opfølgning på 1. kvartalsopfølgning 2024 og prognose for årets resultat (Q1 2024)

På grundlag af 1. kvartalsopfølgning forventes årsresultatet uændret i forhold til budget 2024 dvs. et årsresultat i balance.

Forventningen om et fortsat nul-resultat skal ses i lyset af, at udviklingen i både indtægter og udgifter pr. marts samlet flugter de forventede bevægelser.

Tabel 1 viser, at der til og med marts er et overskud på ca. 9,6 mio. kr., hvor der sidste år på samme tidspunkt var et overskud på 4,5 mio. kr. Forskellen skyldes primært periodeforskydninger, det vil sige, at vi på visse områder er foran i indtægter i forhold til sidste år, mens den samlede indtægt ved årets udgang forventes uændret.

Generelt er der et højere forbrugs- og aktivitetsniveau i efteråret, hvorfor overskuddet forventes udlignet hen over året til et nul-resultat ved udgangen af året.

Inden for dette nul-resultat, er der samtidig taget højde for de økonomiske konsekvenser af de nye overenskomster (OK24), som samlet forventes at betyde en stigning i lønomkostningerne på ca. 2 mio. kr., jf. tabel 1 (sidste kolonne). Merudgiften forslås finansieret ved om disponering af udviklingsmidler og generel tilbageholdenhed. Ændringen er yderligere beskrevet i det følgende.

Tabel 1: Kvartalsopfølgning pr. marts og prognose for Q1 2024, mio. kr.

Samlet budget	Regnskab		Prognose for hele 2024		
	Marts 2023	Marts 2024	Budget	Q1	Difference (Q1-Budget)
Finanslovsbevilling	65,3	70,3	281,2	281,2	0,0
Salg/andre indtægter	6,4	8,5	18,5	18,5	0,0
Eksterne midler	7,1	8,0	36,0	36,4	0,4
I alt indtægter	78,8	86,8	335,7	336,1	0,4
Lønudgifter	46,9	47,6	206,4	208,4	2,0
Drift	13,1	15,9	71,9	70,3	-1,6
Husleje	13,4	12,5	52,1	52,1	0,0
Afskrivninger	0,9	1,3	5,3	5,3	0,0
Omkostninger i alt	74,3	77,2	335,7	336,1	0,4
Resultat	4,5	9,6	0,0	0,0	0,0

Udvikling i indtægter

De samlede indtægter efter marts udgør 86,8 mio. kr. mod 78,8 mio. kr. i 2023, jf. tabel 1. Nedenfor beskrives hovedbevægelserne i indtægtskilderne.

Finanslovsbevillingen

Den samlede bevilling på 281,2 mio. kr. modtages i 12-delsrater hver måned. Efter marts er der således udbetalt i alt 70,3 mio. kr. til Det Kongelige Akademi, jf. tabel 1. På nuværende tidspunkt forventes ikke ændringer i bevillingen (hverken besparelser eller nye tillægsbevillinger).

Salgs- og andre indtægter

Salgs- og andre indtægter udgør efter marts i alt 8,5 mio. kr., jf. tabel 1. indtægterne er yderligere specificeret i tabel 2, og viser at der for alle tre indtægtstyper (internationale betalingsstuderende, efter- og videreuddannelse og andre indtægter) er højere indtægter end i 2023 på samme tidspunkt.

Det er samtidig vurderingen, at denne stigning er udtryk for en periodeforskydning og ikke en generel stigning i indtægterne. Derfor forventes de samlede salgs- og andre indtægter fortsat som i budgettet i alt 18,5 mio. kr., jf. Q1-kolonnen i tabel 2.

Tabel 2: Udvikling i salgs- og andre indtægter og prognose for Q1 2024, mio. kr.

Salgs- og andre indtægter	Regnskab		Prognose for hele 2024		
	Marts 2023	Marts 2024	Budget	Q1	Difference (Q1-Budget)
Int. betalingsstud.	3,7	4,4	8,2	8,2	0,0
Efter- og videreudd.	1,5	2,1	4,1	4,1	0,0
Andre indtægter mv.	1,1	2,1	6,2	6,2	0,0
I alt	6,4	8,5	18,5	18,5	0,0

NB: Afvigelser i summerne skyldes afrundinger.

Eksterne midler

Tabel 1 viser, at de samlede eksterne midler udgør 8,0 mio. kr. i 2024 mod 7,1 mio. kr. i første kvartal 2023. Tabel 3 specificerer indtægterne, og viser at der er en stigning i de tilskudsfinansierede forskningsmidler og et fald i *andre* tilskudsfinansierede midler.

Der kan være forskydninger af indtægter mellem kvartalerne, hvorfor det først er senere på året, at der kan gives en mere solid vurdering af de forventede samlede årsindtægter (Q1) på disse områder. Dog er prognosen for den tilskudsfinansierede forskning opreguleret med 0,4 mio. kr. som følge af OK24 og højere lønomkostninger, der regnskabsteknisk altid modsvares af tilsvarende indtægter¹. Herved forventes indtægter fra den tilskudsfinansierede forskning at blive i

¹. For de eksterne projekter, det vil sige tilskudsfinansierede projekter vedr. forskning eller øvrige aktiviteter som fx uddannelse, sker der en regnskabsteknisk indtægtsføring i takt med, at bevillingen til projektet forbruges. Når lønningerne stiger, vil forbruget stige og dermed sker der samtidig en øget indtægtsføring i resultatet. Den tilskudsfinansierede forskning er således altid regnskabsteknisk i balance (omkostninger=indtægter).

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

alt 28,4 mio. kr. ved årets udgang, og i alt 36,4 mio. kr. for alle eksterne midler, jf. tabel 3 og Q1-kolonnen.

Tabel 3: Udvikling i eksterne midler og prognose for Q1 2024, mio. kr.

Eksterne midler	Regnskab		Prognose for hele 2024		
	Marts 2023	Marts 2024	Budget	Q1	Difference (Q1-Budget)
Tilskudsfinansieret forskning	4,5	7,1	28,0	28,4	0,4
Andre tilskudsfinansierede aktiviteter	2,6	0,9	8,0	8,0	0,0
I alt	7,1	8,0	36,0	36,4	0,4

Udvikling i omkostninger

De samlede omkostninger udgør i 2024 efter marts i alt 77,2 mio. kr. mod 74,3 mio. kr. i 2023, jf. tabel 1. Når stigningen er forholdsvis marginal, skyldes dette bl.a., at lønningerne til og med marts ikke er reguleret med OK24. Dette sker først fra april.

Ny prognose (Q1) for årsresultatet 2024

Der forventes som beskrevet fortsat et nulresultat, men at der inden for dette forretages en opjustering af de samlede lønomkostninger med 2 mio. kr. som følge af OK24, der indeholder en højere lønstigning end det er forudsat i det nuværende lønbudget, fordelt med 1,6 mio. kr. på de ordinære aktiviteter og 0,4 mio. kr. på eksterne projekter.

Merudgiften på den ordinære aktivitet på 1,6 mio. kr. forslås finansieret ved en tilsvarende om disponering af midler oprindeligt reserveret til udviklingsprojekter på Det Kongelige Akademi og generel tilbageholdenhed. Merudgiften på de *eksterne* projekter finansieres ved øgede indtægter, jf. det regnskabsmæssige princip, beskrevet ovenfor og i fodnoten. Som følge heraf opjusteres samlet både indtægter og omkostninger med 0,4 mio. kr. i 2024.

Usikkerheder i budgettet

Der er fortsat en vis usikkerhed i budgettet i forhold til at opnå et balanceret nulresultat, når året er omme. Der kan i særlig grad peges på følgende:

- Etablering af arkitektuddannelsen i Kalundborg, hvor der til september er andet år for optag på uddannelsen.
- 3. bølge af Statens Facility Management Program, som for Det Kongelige Akademi betyder, at Bygningsstyrelsen fra 1. maj overtager visse campusopgaver mod betaling. Det er på nuværende tidspunkt uvist, hvad de økonomiske konsekvenser bliver ved denne omlægning.
- På indtægtssiden eksisterer den sædvanlige usikkerheder i årets indtægter fra fx betalingsstuderende, efter- og videreuddannelse samt de eksterne projekter.

På nuværende tidspunkt synes både indtægter og udgifter dog at flugte fint med forventningerne.

Dagsordenens punkt 5) Evalueringer på Det Kongelige Akademi

Dato: 22.05.2024 **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Lene Dammand Lund

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen:

- Orienteres om Det Kongelige Akademis overordnede arbejde med evalueringer og om hovedkonklusionerne på de foreløbige resultater.

Anledning

I 2024 er der et stort antal evalueringer på Det Kongelige Akademi. Der gennemføres en APV-undersøgelse for at vurdere medarbejdernes trivsel både fysisk og psykisk. Der er også en UMV-undersøgelse i gang, som omhandler studiemiljøet og trivslen blandt de studerende. Desuden er der planlagt en stor forsknings- og KUV-evaluering samt uddannelsesevalueringer og modulevalueringer. Ledelsen har i den forbindelse et særligt fokus på, hvad vi vil med evalueringer og på at sikre, at der er sammenhæng imellem dem, så vi samlet set får et overblik over Det Kongelige Akademi og dets aktiviteter.

Sagsfremstilling

De indledende analyser er afsluttet; APV (Arbejdspladsvurdering), UMV (Undervisningsmiljøvurdering) og evaluering af Ph.d.-skolen.

Sammenfatning og hovedkonklusioner af evalueringerne fremgår af bilag til dagsordenpunktet, og Lene Dammand Lund fremlægger den overordnede tilgang til evalueringer på bestyrelsens møde.

Bilag: Evalueringer på Det Kongelige Akademi

Dagsordenens punkt 5) Bilag: Evalueringer på Det Kongelige Akademi

---

Dato: 22.05.2024 **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Lene Dammand Lund

Her følger sammenfatning og hovedkonklusioner af følgende tre evalueringer:

1. APV-undersøgelse

Ser man på de fire overordnede, generelle spørgsmål¹ i APV'en, ligger resultaterne lidt lavere end i den seneste undersøgelse, der blev gennemført i 2020, under corona. Resultaterne her var så også usædvanligt positive. Går man længere tilbage, er årets resultat på niveau med 2017 og bedre end 2014.

Fra APV-undersøgelsen fremhæves følgende hovedkonklusioner:

- *Fysisk arbejdsmiljø.* 91 % af de adspurgte er overordnet tilfredse, hvilket er på niveau med 2021 og højere end gennemsnittet for andre videregående uddannelser (86 %).

- *Arbejdsstationer og mødefaciliteter.* Tilfredsheden med arbejdsstationer og pladsforhold er højere end på andre videregående uddannelser, og omkring 80 % er tilfredse med mødelokaler og mødefaciliteter.

- *Undervisningsfaciliteter.* Vurderingen af faciliteterne til undervisning er faldet siden 2021, især når det gælder støtte til gode læringsmuligheder og tilstrækkelige faciliteter til god undervisning.

- *Psykisk arbejdsmiljø.* 79 % er generelt tilfredse, hvilket er lavere end 87 % i 2021. Tilfredsheden med indflydelse, anerkendelse og muligheden for at udføre et godt stykke arbejde er dog bedre end på andre videregående uddannelser, og motivationen i arbejdet er uændret siden 2021. Kun 15 % oplever effektive arbejdsgange mellem enhederne. Dette er et nyt spørgsmål som andre ikke har, vi kan derfor hverken se en udvikling eller en sammenligning.

---

¹ De fire overordnede genelle spørgsmål: Job som helhed; Måden kompetencer bruges på; Fysisk arbejdsmiljø; Psykisk arbejdsmiljø

- *Krænkende adfærd*: 23 % har oplevet krænkende adfærd det seneste år, primært af faglig karakter eller grov tone, som er lidt højere end benchmarket, men ikke markant. Sammenlignet med tidligere APV-undersøgelser (2014, 17 og 21) så er der en tendens til en lavere forekomst af krænkende adfærd på Akademiet i 2024.

- *Arbejdsmiljø og sygefravær*: 12 % har haft arbejdsrelateret sygefravær det seneste år, hovedsageligt på grund af stor arbejdsmængde og stress. Rapporten og tabellen viser, at det arbejdsrelaterede sygefravær er noget lavere end benchmarket men højere end i 2021, hvilket er helt naturligt da 2021 var en pandemi-periode hvor mange sad hjemme, hvilket resulterede i betydeligt lavere sygdom.

Næste skridt for APV:

Maj til primo oktober 2024: Drøftelser af APV'en i alle enheder og udarbejdelse af en opfølgingsplan. Juni 2024: SU og AMO afholder workshops om temaer til handlingsplanen på tværs af Akademiet. Slutningen af oktober 2024: SU, AMO og direktionen samler input fra enhederne og udarbejder en handlingsplan. December 2024: Handlingsplanen besluttet og offentliggøres for alle.

2. Ph.d.-uddannelsesevalueringen

Det Kongelige Akademi gennemførte en evaluering af ph.d.-uddannelsen i 2023 og modtog evalueringsrapport fra et eksternt internationalt ekspertpanel i starten af 2024.

Rapportens hovedkonklusioner:

- Panelet anerkender helt overordnet at det er lykket at opbygge en Ph.d.-uddannelse over de sidste 10 år som er på rette internationale niveau hvad angår uddannelseskvalitet og at Ph.d.-skolen formår at håndtere at den går på tværs af arkitektur, design og konservering og dermed mange forskellige faglige traditioner.

- Panelet understreger at Ph.d.-skolen bør blive en langt mere integreret del af Akademiet både ledelsesmæssigt, fagligt og administrativt og foreslår bl.a. at der etableres en strategi for ph.d.-området som sætter fælles mål og afklarer roller og ansvar på tværs af Ph.d.-skolen, institutter, administration og ledelse.

- Panelet anbefaler desuden at ph.d.-uddannelsen og den administrative understøttelse heraf fremover anlægger en mere konsekvent linje i forhold til at lade den ph.d.-studerendes rejse fra indskrivning til afslutning danne omdrejningspunkt for alle nye tiltag.

Næste skridt for Ph.d.-uddannelsesevalueringen:

Rapporten indeholder et omfattende og brugbart katalog af anbefalinger som Ph.d.-udvalget og Ph.d.-administrationen er i gang med at omsætte til handling.

3. UVM-evalueringen

Den 16. maj præsenterede vi Det Kongelige Akademis UVM 2023, en undersøgelse af det fysiske og psykiske undervisningsmiljø samt de studerendes trivsel. Undersøgelsen gennemføres hvert tredje år og resultaterne kan sammenlignes på tværs af alle videregående uddannelser i Danmark.

Det Kongelige Akademi gennemfører UMV hvert 2. år selv om den kun er lovpligtig hvert 3. år. De fleste af spørgsmålene kommer fra staten, hvor de studerende svarer på spørgsmål om undervisningslokalerne, lys og temperatur, rengøring osv. - og om læringsmiljøet, samarbejdsklimaet, krænkelser og egen trivsel og læring. Hver uddannelsesinstitution har mulighed for at supplere med 25 spørgsmål, hvor Akademiet supplerede med 5 spørgsmål ved seneste undersøgelse.

Konklusionerne er sammenfattet af Helene Brochmann fra Ledelsessekretariatet, som står for alle vores evalueringer.

Hovedresultater fra UMV 2023:

- *Tilfredshed med undervisning og miljø*: Høj tilfredshed generelt, men der er behov for klarere forventningsafstemning for de studerende.

- *Stress og trivsel*: Mange studerende føler sig stressede. Vi kan se, at studerende, der føler sig meget stressede, svarer mere negativt på stort set alle spørgsmålene i undersøgelsen, men vi kan ikke vide, om der er en årsagssammenhæng den ene eller den anden vej. Vi kan dog glæde os over, at andelen af meget stressede studerende har været faldende over de senere år.

- *Udenlandske studerende og studerende med handicap/diagnoser*: Ingen særlige udfordringer identificeret. Kvindelige studerende vurderer dog deres trivsel lavere end mandlige studerende.

- *Krænkelser og eksklusion*: Problemer med krænkende sprogbrug og handlinger samt følelse af ensomhed og eksklusion blandt nogle studerende.

Næste skridt for UMV:

Institutniveau: Diskussion af de største udfordringer og beslutning om handlinger inden 1. november 2024.

Akademiveau: Resultater fra workshops i det strategiske trivselsprojekt indarbejdes i handlingsplanen for UMV'en. Den overordnede handlingsplan for Det Kongelige Akademi udarbejdes med input fra drøftelser på de enkelte institutter. Denne handlingsplan drøftes bl.a. med studenterrådet

Campus- og værkstedsafdelinger: Håndtering af feedback om det fysiske studiemiljø.

Dagsordenens punkt 6a) Det Kongelige Akademi som underskriver af deklamationer

---

Dato: 22.05.2024 **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Lene Dammand Lund

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen:

- Drøfter Det Kongelige Akademis rolle som underskriver af støtteerklæringer og lignende, som ligger uden for det uddannelses -og forskningspolitiske område, som vi er en del af.

Anledning

På Det Kongelige Akademis bestyrelsesmøde i december 2023, under punktet "Eventuelt", bad de studerende om, at Det Kongelige Akademi skulle skrive under på et initiativ i byggebranchen kaldet "Reduction Roadmap". I referatet udtrykkes et forbehold om Det Kongelige Akademis mulighed for støtte til politiske spørgsmål, samt bekymring over for et støttetilsagns betydning for studie- og forskningsfriheden.

Sagsfremstilling

Det Kongelige Akademi har en vision om at bidrage til lokale og globale udfordringer og har valgt at arbejde med FN's Verdensmål som ramme for Det Kongelige Akademis aktiviteter. Vi værdsætter forsknings- og undervisningsfrihed som grundlæggende i vores demokrati og ønsker at være et sted, hvor forskellige holdninger kan eksistere side om side.

Selvom Det Kongelige Akademi støtter den grønne omstilling, vælger vi at afholde os fra at skrive under på "Reduction Roadmap" og deklamationer o.lign. som ligger uden for det uddannelses- og forskningspolitiske område, vi er en naturlig del af. Dette skyldes vores fortsatte fokus på akademisk frihed, som vi mener er til gavn for både studerende, medarbejdere og den grønne omstilling.

Nedenfor kan I læse hovedpointerne fra de arkitektstuderendes argumenter samt dekan fra arkitektur og rektors svar på de arkitektstuderendes kritik.

Afslutningsvis henvises også til [Byrummonitors artikel](#)¹ om paneldebatten på Det Kongelige Akademi den 30. april 2024.

---

¹ Kilde, Byrummonitor, 30. april 2024: [Lene Dammand om Reduction Roadmap: »Når man først skriver under, bliver det langt sværere at sige nej til andre underskriftsindsamlinger« - byrummonitor.dk](#)

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Arkitektstuderende: Det Kongelige Akademi skal droppe sit forbehold over for Reduction Roadmap ²	Det Kongelige Akademis dekan og rektor svarer på kritik ³
Oversigt over hovedargumenter fra artikel:	Oversigt over hovedargumenter fra artikel:
<i>Eksisterende Engagement:</i> Det Kongelige Akademi støtter allerede FN's verdensmål, så der bør ikke være betænkeligheder ved at støtte "Reduction Roadmap".	<i>Akademisk Frihed:</i> Værdien af forsknings- og undervisningsfrihed prioriteres højt, og underskrivelse af deklamationer som "Reduction Roadmap" kan potentielt begrænse denne frihed.
<i>Branchelederskab:</i> Som landets største arkitektskole bør Det Kongelige Akademi tage del i den grønne omstilling og følge branchens ledende aktører.	<i>Selvbestemmelse:</i> Forskere og studerende skal selv bestemme indholdet og retningen af deres arbejde uden at være bundet af eksterne deklamationer.
<i>Videnskabelig Basis:</i> "Reduction Roadmap" er baseret på valideret data fra anerkendte universiteter og har bred opbakning i branchen.	<i>Institutionens Rolle:</i> Det Kongelige Akademi skal være et sted for fri meningsudveksling og eksperimenter, hvilket kan hæmmes af at følge branchestandarder og vedtagne doktriner.
<i>Ingen Trussel mod Frihed:</i> Støtte til "Reduction Roadmap" vil ikke påvirke studie- eller forskningsfriheden, da Det Kongelige Akademi ikke forpligter sig til at overholde specifikke målsætninger.	<i>Balance og Flexibilitet:</i> Underskrivelse af mange deklamationer kan begrænse aktiviteterne og reducere friheden for medarbejdere og studerende.
<i>Forpligtelse til Bæredygtighed:</i> Støtten vil styrke Det Kongelige Akademis position og relevans i forskning og uddannelse inden for bæredygtighed.	<i>Fortsat Engagement:</i> Afvisningen af at skrive under på "Reduction Roadmap" ses ikke som modstand mod projektet, men som en insistens på at bevare akademisk frihed, som også gavner den grønne omstilling.

² Kilde, Byrummonitor 8. april 2024: [Arkitektstuderende: Det Kongelige Akademi skal droppe sit forbehold over for Reduction Roadmap - byrummonitor.dk](#)

³ Kilde, Byrummonitor 9. april 2024: [Det Kongelige Akademis dekan og rektor svarer på kritik: Vi vil ikke skrive under på Reduction Roadmap, fordi vi insisterer på den akademiske frihed - byrummonitor.dk](#)

Dagsordenens punkt 6b som tillæg til dagsordenens punkt 6a) Det Kongelige Akademi som underskriver af deklamationer

Dato: 30.05.2024 **Journal nr.:** 60811

Udarbejdet af: Sylvester Bajda

Indstilling

Vi har i Akademiets Klimagrube og Akademiets Studenterråd opfordret til, at Det Kongelige Akademi støtter Reduction Roadmap (bilag 1). Derfor glæder det mig, at vores rektor har sat det på dagsordenen til vores næste møde i bestyrelsen. Dette skriv var egentlig tiltænkt at være et oplæg til drøftelsen, da det var mit indtryk, at i dag var fristen for indkomne punkter til mødet. I stedet vil jeg dog stille et ændringsforslag til indstillingen i dagsordenen, således at vi i bestyrelsen - som det også blev foreslået på bestyrelsesmødet i december - bør drøfte, 1) hvorvidt Det Kongelige Akademi rent principielt kan give et initiativ sin støtte, og 2) om vi i så fald skal støtte Reduction Roadmap. Enten gennem en samlet støtte, eller 3) om f.eks. institutter, programmer, forskningscentre eller de tre 'skoler' kan sættes fri til selv at beslutte det. Derudover 4) hvordan vi tilgår arbejdet med en procedure for at behandle lignende forespørgsler i fremtiden, hvis vi finder en sådan nødvendig. Derudover vil jeg foreslå, at bilagene jeg vedlægger her indgår i indstillingen, eftersom de har betydelig relevans for de problemstillinger både Lene og jeg rejser.

Anledning

Boligministeren har her til morgen offentliggjort en ny aftale om grænseværdien for nybyggeriets klimapåvirkning, der skal træde i kraft fra juli 2025. En række virksomheder har gennem Reduction Roadmap påvist - med data valideret af Build (Aalborg Universitet), Aarhus Universitet, DTU og SDU - at nybyggeriet over 3-7 år skal reducere sin klimapåvirkning med 97%, hvis Danmark skal indfri sine lovmæssige forpligtelser over for Parisaftalen og planetens grænser. Det svarer til en række faldende årlige CO₂-mål for nybyggeriet i Danmark, hvor udledningen i 2025 fastsættes til i gennemsnit 5,8 kg CO₂/m²/år.

Den nye aftale er mere ambitiøs end de hidtidige udspil, og inkluderer nu mere nybyggeri end Reduction Roadmap foreslår samt udledninger fra byggeprocessen. Men med en højere differentieret grænseværdi på i gennemsnit 7,1 kg fra juni 2025, 6,4 kg i 2027 og 5,8 kg i 2029 lever aftalen ikke op til Parisaftalens målsætninger. Selvom grænseværdierne for nu er fastsat, er der lagt op til, at de løbende kan justeres, hvorfor Reduction Roadmap fortsat er aktuelt. Derudover er den samlede signalværdi i, at byggebranchen på tværs af kommercielle, politiske og akademiske aktører står sammen, utrolig vigtig.

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Sagsfremstilling

I morgen udgiver vi endnu et debatindlæg (bilag 2), der gentager opfordringen om at støtte initiativet. Derudover vil jeg foreslå, at bilagene jeg vedlægger her indgår i indstillingen, eftersom de har betydelig relevans for de problemstillinger både Lene og jeg rejser.

I bilag 3 og 4 gennemgås den væsentligste information om Reduction Roadmap, mens den nye aftale kan læses på Boligministeriets hjemmeside. En række sammenlignelige uddannelses- og forskningsinstitutioner, der skaber dimittender og forskning til byggebranchen, har allerede tilkendegivet deres støtte. Blandt mere end 620 virksomheder og organisationer relateret til byggebranchen finder man Arkitektskolen Aarhus, KEA, VIA University College, UCN og Next, samt forskningscentre som Create (SDU), Build (Aalborg Universitet) og Aarhus Center for Regenerativt Byggeri (Aarhus Universitet/Arkitektskolen Aarhus). Den fulde liste kan ses i bunden af Reduction Roadmaps hjemmeside.

Vi forestiller os, at bestyrelsen har fulgt med i debatten, vi har haft med vores rektor og dekan. Den har fundet sted i både Byrummonitor (bilag 5 samt bilag 2, der udgives i morgen fredag 31/5) og internt på skolen (bilag 6). Det er fortsat vores overbevisning - som vi deler med Arkitektskolen Aarhus (bilag 6) - at intet i Reduction Roadmap (se særligt detaljerne i bilag 4) strider imod de gældende principper for akademisk frihed på Det Kongelige Akademi (bilag 8), og at vi derfor godt kan støtte initiativet på lige fod med de øvrige uddannelses- og forskningsinstitutioner. Initiativet passer godt ind i både vores strategi og særligt hvad aftagerpanelet i den seneste årsrapport efterlyser mht. fokus på specialiseret teknisk viden om reduktionskrav og dertilhørende reglement.

Støtten fra de mange aktører herunder et bredt udsnit af aftagere samt vores søsterskole, flere kommuner, FAOD, Danske Ark, PAD og Arkitektforeningen vidner om initiativets væsentlighed indenfor både arkitekt- og designfagene. Vi har som en del af vores kampagne modtaget 144 underskrifter, der støtter vores opfordring fra studerende og medarbejdere (bilag 9), der ligeledes understreger væsentligheden af initiativet internt på skolen. Vi har kun lov til at dele navnene på listen med bestyrelsen.

Oversigt over bilag:

- Bilag 1: 'Det Kongelige Akademi bør støtte Reduction Roadmap', debatindlæg af Akademiets Klimagruppe og Akademiets Studenterråd, 8. april 2024.
- Bilag 2: 'Studerende svarer Det Kongelige Akademis ledelse: I kan stadig nå at ombestemme jer om Reduction Roadmap', debatindlæg af Akademiets Klimagruppe og Akademiets Studenterråd, 31. maj 2024.
- Bilag 3: 'Baggrund for Reduction Roadmap og oplæg til skærpet grænseværdi for bygningers klimapåvirkning', infoark af Reduction Roadmap, 15. december 2023.
- Bilag 4: 'Reduction Roadmap 2.0 Q&A', infoark af Reduction Roadmap, 19. december 2023.

- Bilag 5: 'Vi må værne om den akademiske frihed', debatindlæg af Lene Dammand Lund og Jakob Brandtbjerg Knudsen, 9. april 2024.
- Bilag 6: 'Lene Dammand om Reduction Roadmap: Når man først skriver under, bliver det langt sværere at sige nej til andre underskriftindsamlinger', reportage i Byrummonitor af Emil Valdimarsson, 2. maj 2024.
- Bilag 7: 'Forskningsfriheden er fuldstændig urørlig: For Arkitektskolen Aarhus var det naturligt at underskrive Reduction Roadmap', interview med Kristine Leth Juul (prorektor, Arkitektskolen Aarhus) i Byrummonitor af Emil Valdimarsson.
- Bilag 8: 'Forskningsfrihed på Det Kongelige Akademi', notat udarbejdet af direktionen på Det Kongelige Akademi, 2. november 2020.

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

8. april 2024

Det Kongelige Akademi bør støtte Reduction Roadmap

Debatindlæg af Akademiets Klimagruppe og Akademiets Studenterråd

Siden 2023 har Folketinget forhandlet om grænseværdien for nybyggeriets klimapåvirkning, der skal træde i kraft fra 2025. Oplægget til CO₂-kravet er en reduktion fra 12 til 10,5 kg CO₂-ækv/m²/år - på trods af, at den gennemsnitlige bygning i dag udleder 9,5 kg CO₂-ækv/m²/år.

Skal Danmark indfri sine lovmæssige forpligtelser over for Parisaftalen og planetens grænser, skal barren sættes højere. En række virksomheder har gennem initiativet Reduction Roadmap påvist - med data valideret af Build (AAU), AU, DTU og SDU - at nybyggeriet over 3-7 år skal reducere sin klimapåvirkning med 97%. Det svarer til en række faldende årlige CO₂-mål for nybyggeriet i Danmark, hvor udledningen i 2025 fastsættes til 5,8 kg CO₂-ækv/m²/år.

Reduction Roadmap foreslår altså, at Bygningsreglementet tilpasses, så det afspejler FN's klimarapporter og Parisaftalen.

Reduction Roadmap har fået støttetilsagn fra mere end 580 organisationer – herunder uddannelser som Arkitektskolen Aarhus, KEA, VIA og UCN samt forskningscentre som Build og Aarhus Center for Regenerativt Byggeri under Aarhus Universitet og Arkitektskolen Aarhus.

Du kan læse mere om Reduction Roadmap på reductionroadmap.dk

Indtil videre støtter Det Kongelige Akademi ikke Reduction Roadmap, men hvorfor egentlig ikke?

Reduction Roadmap er blevet diskuteret af skolens bestyrelse på dens møde i december 2023. I [referatet](#) udtrykkes et forbehold omkring Det Kongelige Akademis mulighed for støtte til politiske spørgsmål, samt bekymring over for et støttetilsagns betydning for studie- og forskningsfriheden.

Det Kongelige Akademi er landets største skole indenfor vores fag. Vores rolle som uddannelses- og forskningsinstitution giver os en særlig position i branchen, fordi vi er arnested for mange af dens fremtidige aktører. Denne position skal vi anerkende, og derfor også tage del, når resten af branchen går foran og viser lovgiverne, at den er klar til at accelerere den grønne omstilling.

Reduction Roadmap er baseret på data valideret af flere forskningscentre – og det har allerede stor opbakning. Eksempelvis fra de tre organisationer, der i høj grad tegner arkitektfaget: Danske Ark, FAOD og Arkitektforeningen, hvilket også må være et udtryk for fagets evne og vilje til at kunne levere på og have gavn af skærpede krav.

Som statslig institution er vi ikke politiske, men vores fag, undervisning og forskning tager konstant stilling til politiske spørgsmål. Bæredygtighed, klimakrisen og planetens grænser er til stede i alle lag af vores undervisning og forskning.

Det er hverken nyt eller kontroversielt, men nødvendigt at forholde sig til politiske spørgsmål. Vi har bl.a. arbejdet med [FN's verdensmål](#) siden 2016, f.eks. i alle afgangprojekter. Reduction Roadmap forholder

8. april 2024

sig til Parisaftalen, som er vedtaget i FN ligesom verdensmålene. Derfor bør vi også, når vi satser på verdensmålene, støtte, når et konkret forslag viser os vejen mod målene i Parisaftalen.

Ved at støtte Reduction Roadmap forpligter Det Kongelige Akademi sig ikke til at overholde de foreslåede målsætninger. Vi laver ikke nybyggeri - vi studerer og udforsker et fagfelt. Initiativet forholder sig til CO₂-mål i Bygningsreglementet, og eksisterer måske også for at signalere vigtigheden i lige vilkår, når omstillingen skal accelereres. En støtte vil altså ingen betydning have for hverken studie- eller forskningsfriheden.

Forslaget er videnskabsbaseret, og er på den måde med til at understøtte vores position, når vi udfører forskning i felter med stigende relevans for klodens udvikling. Vores forskningsindsats er med til at skubbe branchen i en retning, der er baseret på den nyeste videnskab. Derfor giver det mening at bakke op, når andre indsatser, der gør det samme, tages i brug. Skærpede krav vil formentlig også øge efterspørgslen efter den type uddannelse og forskning, vi producerer, både i og uden for Danmark.

En stor del af rektors rolle er at arbejde for at påvirke lovgivningen til gode for Det Kongelige Akademi og dets fag, og det her er endnu en måde at gøre det på.

I Akademiets Klimagruppe og Akademiets Studenterråd mener vi, at Det Kongelige Akademi bør støtte Reduction Roadmap. Vi skal vise, at vi deler branchens ønske om et bygningsreglement, der lever op til Parisaftalens mål. Det er en ærlig sag at være uenig, men vi mener ikke, at vores institution kan tillade sig at melde pas. Derfor inviterer vi snarest til paneldebat om, hvorvidt Det Kongelige Akademi bør støtte Reduction Roadmap eller ej.

Hvis du mener, at Det Kongelige Akademi bør støtte Reduction Roadmap, kan du støtte vores opfordring til bestyrelsen ved at skrive under [her](#).

Studerende svarer Det Kongelige Akademis ledelse: 'I kan stadig nå at ombestemme jer om Reduction Roadmap'

Debatindlæg af Akademiets Klimagruppe

31. maj 2024

Vi har i Akademiets Klimagruppe [opfordret til, at Det Kongelige Akademi giver Reduction Roadmap sin støtte](#) sammen med de mange organisationer - heraf en række uddannelsesinstitutioner - i byggebranchen.

Vores rektor og dekan forklarer i deres [svar](#) og ved deltagelse i vores [debatarrangement](#), at Det Kongelige Akademi ikke skal støtte Reduction Roadmap, fordi en støtteerklæring begrænser den akademiske frihed. Efterfølgende har Arkitektskolen Aarhus [forklaret](#), at de ikke deler bekymringen, og har uddybet, hvorfor de har valgt at støtte initiativet.

Vi vil komme med en klar opfordring til ledelsen om at genoverveje deres beslutning.

Alle er enige om at den akademiske frihed ikke er givet eller til forhandling. Men den er ikke i fare som i den urimelige sammenligning med Ungarn og USA.

Det Kongelige Akademi er som vores andre uddannelsesinstitutioner opbygget med demokratiske organer, der kvalitetssikrer forskning og undervisning. I de organer sidder internt valgte studerende, forskere og medarbejdere samt politisk udpegede branchefolk, der alle er med til at forme vores uddannelser - og beskytte den akademiske frihed.

Vi mener, at ledelsen underkender strukturens robusthed over for at modstå det udefrakommende pres, der altid vil være, for at levere undervisning og forskning, der svarer på tidens udfordringer og branchens behov. Er ledelsen bekymret, findes der altså demokratiske organer, de kan spørge til råds, før de tager en beslutning.

Det er ikke blevet gjort. Beslutningen er taget af ledelsen alene, hvilket skaber præcis den centralisering af beslutningsevnen, de advokerer imod.

Vores rektor er bekymret for, hvilke glidebaner en støtte kan føre os ud i og mener, at Reduction Roadmap blot er ét af mange værktøjer. En slags whataboutism, der afholder os fra at tage stilling til noget. Skolen ikke har en procedure for, hvordan støtteerklæringer håndteres, fordi det hurtigt kan blive komplekst. Men kompleksitet må aldrig blive en undskyldning for ikke at handle. Neutralitet er ikke konsekvensløst for hverken verden, arkitektfaget eller skolens samarbejder, når tiden går og de planetære kriser er imod os. Vi kan ikke vente på det perfekte værktøj, men skal bruge dem vi har. Her er en videnskabelig funderet, faglig erklæring et meget stærkt værktøj.

Vi foreslår, at man gør som Arkitektskolen Aarhus, og vurderer forespørgsler fra gang til gang. Det er ikke usandsynligt, at man på sigt vil få brug for en procedure til at håndtere erklæringer, så lad os få den udviklet i stedet for at stille os udenfor.

Det Kongelige Akademi er langt fremme, men også et sårbart sted. Vi diskuterer byggestop og er enige om, at vi ikke kan fortsætte business as usual. Vi bliver uddannet til at finde løsninger på verdens udfordringer, men får svært ved at gøre os gældende, fordi måden vi arbejder med bæredygtighed på, ikke har tilstrækkelig indflydelse uden for skolen. Det er vi nødt til at tage alvorligt. Her er Reduction Roadmap en oplagt mulighed for at skabe bedre vilkår for vores faglighed, så vi ikke ser den blive reduceret, fordi nytænkning ikke er en økonomisk nødvendighed i byggebranchen.

Vi forventer af vores ledelse, at initiativer som Reduction Roadmap håndteres proaktivt, åbent og med nysgerrighed. Vi håber på en ledelse, der engagerer alle på skolen i en demokratisk diskussion, når vi får lignende forespørgsler. En ledelse, der præsenterer handlemuligheder og løsninger. Lige nu oplever vi et skråsikkert forsøg på at forholde sig passivt ud af frygt for en ikkeeksisterende risiko for undertrykkelse af den akademiske frihed.

Klimakrisen kræver mod, og at vi prøver ting af, vi ikke har prøvet før. Kongelige Akademis støtte glimrer ved sit fravær i byggebranches fælles opråb. Lad os stå sammen med vores branche og søsterinstitutioner. Vi kan stadig nå det - det er altid i orden at ombestemme sig!

Baggrund for Reduction Roadmap og oplæg til skærpet grænseværdi for bygningers klimapåvirkning

1 Indledning

Reduction Roadmap er et forskningsbaseret værktøj, der med baggrund i klimavidenskaben opstiller konkrete, årlige CO₂-mål for nybyggeri i Danmark. Roadmappet viser, hvor byggebranchen står dag, hvor den skal hen, og med hvilken hastighed klimabelastningen fra nybyggeri skal nedbringes for at bygge indenfor Parisaftalens målsætning om en maksimal temperaturstigning på 1,5°C.

Roadmappet er udviklet af Artelia, EFFEKT og CEBRA i et tværfagligt partnerskab. Data er valideret af BUILD, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, DTU og Syddansk Universitet, og projektet er finansieret af Realdania og Villum Fonden.

2 Metode

Reduction Roadmap er baseret på en top-down tilgang, der tager udgangspunkt i De Planetære Grænser og Parisaftalens målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5°C. Med denne tilgang er målet fast, men vejen dertil er dynamisk og tilpasses løbende efter den globale udledning af drivhusgasser og det tilbageværende CO₂-budget. Således anvender Reduction Roadmap altid nyeste forskning og er funderet på den mest opdaterede viden på området.

Formålet med Reduction Roadmap er at reducere udledningen af drivhusgasser til et niveau svarende til, hvad planeten kan håndtere uden risiko for klimaforandringer. Dette niveau kaldes "safe operating space" og er med udgangspunkt i ny viden fra FN's klimarapport IPCC AR6¹ blevet genberegnet og opdateret i et studie fra 2022². Genberegningen viser, at den globale udledning af drivhusgasser skal reduceres med 95%, hvis ikke vi fortsat skal bidrage til overskridelsen af den planetære grænse for klimaforandringer. Skal reduktionen ske indenfor målsætningen om en maksimal temperaturstigning på 1,5°C, havde vi i 2020, med CO₂ budgettet defineret af FNs klimaforskere, mellem 7 og 14 år til at reducere den globale klimabelastning fra 47 Gt CO₂-ækv. til 2,54 Gt CO₂-ækv. Dette vel at mærke hvis klimabelastningen reduceres lineært.

I juni 2023 udkom dog en ny artikel³, hvor en gruppe klimaforskere gjorde det klart, at det på trods af gode ambitioner ikke er lykkedes at reducere den globale udledning af drivhusgasser siden udgivelsen af IPCC AR6. På blot tre år er det globale CO₂ budget blevet mere end halveret, hvorfor tidsrammen for at reducere den globale klimabelastning og nå det sikre handlingsrum for menneskeskabte klimaforandringer er reduceret til mellem 3 og 7 år svarende til, at vi skal nå i mål mellem 2026 og 2030.

På baggrund af ovenstående er Reduction Roadmap i 2023 blevet opdateret fra version 1.0 til version 2.0. I tabel 1 er de anvendte CO₂ budgetter angivet for de to forskellige udgaver af Reduction Roadmap, og som det ses, er der kun anvendt budgetter, hvor temperaturmålet på 1,5°C nås med en sandsynlighed på mellem 50% og 83%.

Tabel 1. Estimat af resterende globale CO₂-budget ud fra en temperaturgrænse på 1,5°C

Sandsynlighed	Estimat af resterende globale CO ₂ -budget i gigatons CO ₂ startende fra begyndelsen af:		Reduktion
	2020 (RR1.0)	2023 (RR2.0)	
50%	500	250	-50%
67%	400	150	-63%
83%	300	100	-67%

¹ Climate Change 2021 - The Physical Science Basis, Intergovernmental Panel on Climate Change (2021)

² The Safe operating space for greenhouse gas emissions, Petersen, S. et al. (2022)

³ Indicators of Global Climate Change 2022: 1Annual update of large-scale indicators of the state of climate change system and human influence, Foster, M. et al. (2023)

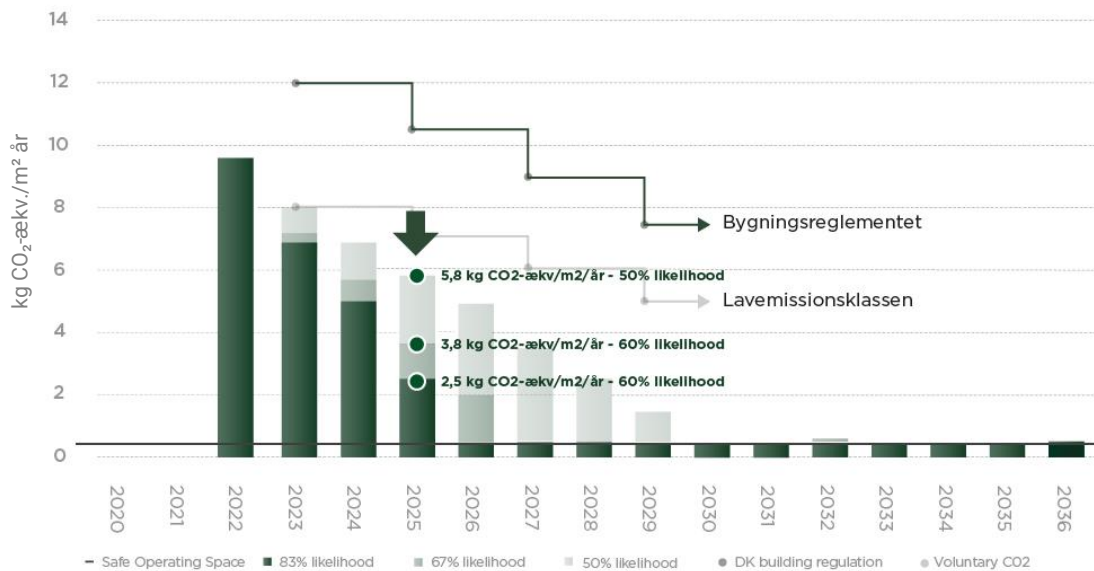
3 Fra globale data til nationalt nybyggeri

Med Reduction Roadmap oversættes det globale "safe operating space" og det resterende CO₂ budget til nationale data for Danmark. Skaleringen fra globale til nationale tal opnås med et equal per capita-fordelingsprincip, der bygger på at alle mennesker i verden må udlede lige meget. Da Danmark repræsenterer 0,075% af den globale befolkning, tildeles Danmark således 0,075% af det globale handlingsrum og det resterende CO₂ budget. Dette er i overensstemmelse med hvordan Klimarådet evaluerer Danmarks nationale klimamål ift. vores forpligtigelser overfor Parisaftalen⁴.

Med udgangspunkt i dette skalerer Reduction Roadmap Danmarks sikre handlingsrum til den danske byggebranche med et grandfathering-fordelingsprincip, der bygger på, at branchens procentvise klimabelastning i dag forbliver uændret i fremtiden. Dette princip er valgt for at kunne fastsætte et brugbart LCA-krav til nybyggeri, der følger LCA-metoden i Bygningsreglementet, men også for at udestå fra en politisk diskussion om, hvilke brancher der tildeles "retten" til belaste planeten i fremtiden. Princippet forudsætter således, at alle, uanset sektor, skal reducere klimabelastningen med samme procentsats.

Analysen viser, at byggebranchen skal reducere den klimabelastningen, der stammer fra nybyggeri, fra et gennemsnit på 9,5 kg CO₂-ækv./m²/år⁵ til 0,3 kg CO₂-ækv./m²/år, såfremt byggeriet fortsætter med uændret hastighed. Dette svarer til en reduktion på 97%. Fordi dansk byggeri ikke kun påvirker klimaet inden for de danske grænser (territoriale udledning), men også har en global klimapåvirkning på grund af importen af byggematerialer fra udlandet, tager Reduction Roadmap udgangspunkt i Danmarks forbrugsbaserede klimabelastning. Med en lineær reduktion og indenfor det danske CO₂ budget skal reduktionen ske indenfor 3-7 år som vist i figur 1.

Med denne reduktionssti viser Reduction Roadmap årlige mål for, hvor stor en klimabelastning nybyggeri kan tillades indenfor Parisaftalens målsætning om en maksimal temperaturstigning på 1,5°C (opnået med en sandsynlighed på mellem 50 og 83 %). Kurven viser, at klimabelastningen fra nybyggeri i gennemsnit skal holdes under 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025, hvis ikke budgettet skal overskrides.

Figur 1. Reduction Roadmap 2.0 med angivelse af gennemsnitlige grænseværdier for klimabelastningen fra nybyggeri i 2025

4 Differentierede grænseværdier for bygnings klimabelastning

Reduction Roadmap anerkender og understreger behovet for at indføre differentierede grænseværdier for forskellige typer bygninger, der tager højde for typologiernes individuelle reduktionspotentiale samtidig med at socioøkonomiske faktorer overvejes. Eksempelvis har stue-, parcel- og rækkehuse et større reduktionspotentiale end kontorbyggerier,

⁴ Danmarks klimamål – Hovedkonklusioner, Klimarådet (2022)

⁵ Klimapåvirkning fra 60 bygninger - Opdaterede værdier baseret på nyere data og danske branche EPD'er, Tozan, B. et al. (2021)

hvorfor oplægget til en gennemsnitlig grænseværdi på 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025 foreslås differentieret som angivet i tabel 2.

Tabel 2. Oplæg til differentierede grænseværdier for bygningers klimabelastning i 2025

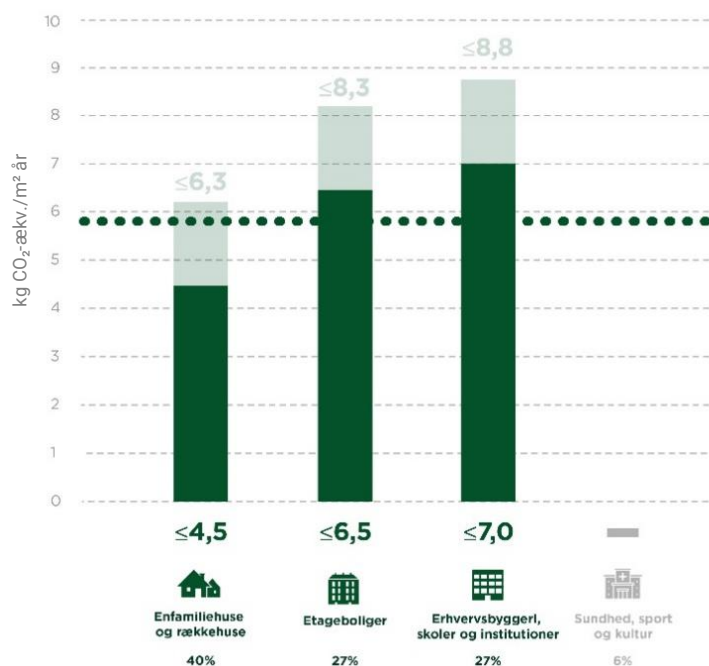
	Stue-, parcel- og rækkehuse	Etageboliger, kollegier mv.	Erhverv, skoler og daginstitutioner	Sundhed sport og kultur	Total nybyg omfattet af skærpet grænseværdi
Nybyggede m ² pr. år ⁶	1.389.000	943.000	958.000	194.000	3.290.000
Andel af nybyggeri	40%	27%	27%	6%	94%
Grænseværdi, kg CO ₂ ækv./m ² år	≤ 4,5	≤ 6,5	≤ 7,0	Udeladt	≤ 5,8

Som det ses, omfatter oplægget til differentierede grænseværdier over 90% af alt nybyggeri. Kun kategorien "Sundhed, sport og kultur" er ikke indeholdt i oplægget, da denne type bygninger har en samfundsmæssig betydning, som ligger udenfor Reduction Roadmaps scope at begrænse.

5 Energisektorens grønne omstilling og betydning for bygnings-LCA

Når Bygningsreglementet 2025 træder i kraft, bliver det ikke kun med en ny grænseværdi for bygningers klimabelastning. Bygnings-LCA skal pr. 1/1 2025 udføres med nye emissionsfaktorer for el, fjernvarme og ledningsgas, der på baggrund af Energistyrelsens forventninger til energiforsynings grønne omstilling, er blevet opdateret⁷. Regnet over en 50-årig periode falder emissionsfaktoren for el og fjernvarme med hhv. 38% og 79%, hvilket betyder at klimabelastningen fra bygningers drift reduceres markant. For et gennemsnitligt byggeri tilkøbt den kollektive fjernvarme betyder de nye emissionsfaktorer, at klimabelastningen fra en bygnings-LCA vil reduceres med 1,5-1,8 kg CO₂-ækv./m²/år uden nogle andre ændringer. Som illustreret i figur 2 vil en etagebolig med en beregnet belastning på 8,0-8,3 kg CO₂-ækv./m²/år iht. BR18 således kunne overholde den foreslåede grænseværdi på 6,5 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025.

De nye emissionsfaktorer er et godt eksempel på den grønne omstilling, som over tid vil sikre at klimabelastningen fra både energi, transport, materialer etc. bliver mindre og mindre og tilsammen resulterer i, at fremtidige klimakrav kan overholdes.

Figur 2. Illustration af differentierede grænseværdier fra 2025 og hvad de svarer til jf. BR18

⁶ Klimapåvirkning fra nybyggeri: Analytisk grundlag til fastlæggelse af ny LCA baseret grænseværdi for bygningers klimapåvirkning fra 2025, BUILD, Aalborg Universitet (2023)

⁷ Emissionsfaktorer El, fjernvarme og ledningsgas 2025-2075, Artelia (2023)

6 En grænseværdi på 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år er allerede muligt i dag

Den gældende grænseværdi for bygningers klimabelastning i Bygningsreglementet 2018 er 12,0 kg CO₂-ækv./m²/år, og oplægget til en ny grænseværdi gældende fra 2025 er 10,5 kg CO₂-ækv./m²/år⁸. Dette til trods for at en gennemsnitlig bygning som nævnt har en klimabelastning på 9,5 kg CO₂-ækv./m²/år, og at der findes talrige eksempler på byggerier tæt på eller under de foreslåede grænseværdier.

Tabel 3 oplister nogle af disse byggerier, som i dag har en klimabelastning tæt på eller under forslaget til de differentierede grænseværdier.

Tabel 3. Eksempler på byggeprojekter med klimabelastning tæt på eller under forslaget til de differentierede grænseværdier

Projekt	Bygningstype	Byggeår	LCA iht. BR18 kg CO ₂ -ækv./m ² /år	LCA 2025* kg CO ₂ -ækv./m ² /år	Grænseværdi 2025 kg CO ₂ -ækv./m ² /år
Living Places	Enfamiliehus	2022	3,8	3,6	4,5
Danmarksgrunden	Rækkehuse	2014	4,6	4,2	4,5
Store Solvænget	Etageboliger	2022	7,5	5,3	6,5
MiniCO ₂ etagehuset TRÆ	Etageboliger	2024	7,7	5,6	6,5
Aktivitetshus i Kanalbyen	Fælleshus	2023	5,4	5,1	7,0
Billund	Kontor, Erhverv	2022	6,5	4,8	7,0
Vision Park	Lager, Erhverv	2023	7,3	5,6	7,0
Erlev Skole	Skole	2020	8,6	6,9	7,0

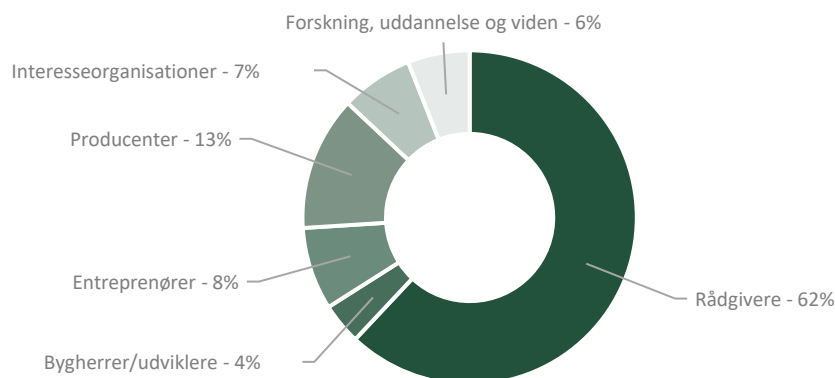
*Værdier er estimerede pba. nye emissionsfaktorer. Projekter med varmepumpeløsning vil have en lavere reduktion end projekter med fjernvarmeløsning, da varmepumper udelukkende drives af el.

7 Brancheopbakning

I modsætning til andre brancher melder store dele af byggebranchen sig klar til at gå foran, og levere den nødvendige indsats for en hurtig og effektiv omstilling af byggeriet.

Siden lanceringen af Reduction Roadmap 2.0 i oktober 2023 har over 440 virksomheder og organisationer tilkendegivet deres støtte til Reduction Roadmaps initiativ om en skærpet grænseværdi for bygningers klimapåvirkning, der afspejler klimavidenskaben og vores forpligtigelser overfor Paris-aftalen.

I bilag 1 er et udvalg af de støttede virksomheder og organisationer vist, og på figur 3 er den statistiske fordeling angivet. Antallet af støtter og den resulterede fordeling ændres selvsagt med tiden og efterhånden som flere tilkendegivelser om støtte offentliggøres. Støttelisten opdateres løbende på www.reductionroadmap.dk.

Figur 3. Fordeling af støttede virksomheder og organisationer (primo december 2023)

⁸ National strategi for bæredygtigt byggeri, Indenrigs- og Boligministeriet (2021)

8 Forslagets effekt på de nationale klimamål

Det nuværende oplæg til en ny grænseværdi for bygningers klimabelastning i Bygningsreglementet gældende fra 2025 er som nævnt 10,5 kg CO₂-ækv./m²/år, hvorfor en skærpet grænseværdi på 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år har et væsentligt reduktionspotentiale for at nå de nationale klimamål i hhv. 2025 og 2030. Denne effekt er beregnet og beskrevet i notatet 'Effektvurdering af skærpet grænseværdi for bygningers klimapåvirkning', men præsenteres kort i det følgende. Generelt skal det nævnes, at forudsætningerne for den estimerede effekt er fastlagt konservativt, og dermed skal betragtes som den mindst opnåelige effekt. Notatet er udarbejdet af teamet bag Reduction Roadmap: EFFEKT, CEBRA og Artelia og verificeret af Per Heiselberg, medlem af Klimarådet og professor ved BUILD, Aalborg Universitet, og Harpa Birgisdottir, professor ved BUILD, Aalborg Universitet.

Ved at indføre en grænseværdi for bygningers klimapåvirkning på maksimalt 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025, vil byggeriet bidrage med en reduktion af den territoriale udledning af drivhusgasser på 0,12 mio. ton CO₂-ækv., svarende til 20% af mankoen for 2025-målets nedre spænd. Yderligere vurderes det, at byggeriet vil bidrage med en reduktion af den territoriale udledning af drivhusgasser på 0,15 mio. ton CO₂-ækv. i 2030 svarende til 3% af mankoen for 2030-målet, hvilket desuden vil medføre en akkumuleret reduktion af Danmarks territoriale udledninger på ca. 1,2 mio. ton CO₂-ækv. mellem 2025 og 2030.

Dette bidrager til Klimalovens ambition om, at Danmark skal arbejde aktivt for Parisaftalens målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til 1,5°C og i tillæg være et grønt foregangsland i den internationale klimaindsats, som kan inspirere og påvirke resten af verden⁹.

---

⁹ LOV nr. 965 af 26/06/2020, Lov om klima, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Bilag 1. Eksempler på virksomheder og organisationer, der støtter Reduction Roadmap-initiativet

BIG solar

FLSMIDTH

CG JENSEN

IKANO
Bolig

RAMBOLL

CONCITO
DENMARK'S GREEN THINK TANK

MTHøjgaard
Danmark

RÅDET
FOR
BÆREDYGTIGT
BYGGERI

ARTELIA

fsb

Arkitema

KONSTRUKTØR
NETVÆRK

N
NORDSTERN

DKF

SWECO

COWI

NCC

KAB

Cobe

DANSK
ERHVERV

Henning
Larsen

ARUP

Akademiker
Pension

scandibyg

DANSKE
BYGGERI
ØKONOMER

ERIK

Transition

jaja

a:gain

Vandkunsten

Lagerberg

BLOX HUB

Dorte
Mandrup

domea.dk

Norconsult

3F
Bygge-, Jord- og
Miljøarbejdernes Fagforening

Home.Earth

3x3n
GXN

AI
Arkitekter
& Ingeniører

NØRDIC
WOOD
INDUSTRIES

OVER
BYEN

✓ Dansk Håndværk
Vi gør os umage

Almenr

Se den fulde liste på www.reductionroadmap.dk

Reduction Roadmap 2.0 Q&A

Hvad forpligtiger man sig til, hvis man støtter Reduction Roadmaps initiativ?

Når din organisation støtter Reduction Roadmap-initiativet er du ikke forpligtet til at gøre noget som helst. Med støtten beder vi om tilladelse til at tilføje din organisations navn til listen over støtter, som vi kan dele offentligt på Roadmap-hjemmesiden og sociale medier i løbet af kampagnen. Den offentligt tilgængelige liste over støtteorganisationer bruges som løftestang til at påvirke lovgivningen og fortælle lovgivere, at bygge- og anlægsbranchen er klar til at stå sammen og accelerere den grønne omstilling i overensstemmelse med klimavidenskaben og Paris-aftalen. Ifølge Reduction Roadmap betyder det, at grænseværdien for udledningen fra nybyggeri i gennemsnit skal fastsættes til maksimalt 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025. Vi opfordrer din organisation til at hjælpe med at sprede budskabet ved at dele din støtte med dit netværk.

Med jeres støtte beder vi om opbakning til, at grænseværdien for bygningers klimabelastning i bygningsreglementet for 2025 skal afspejle klimavidenskaben for at bidrage til at overholde Paris-aftalens målsætning om en maksimal temperaturstigning på 1,5°C.

Når man som organisation viser sin støtte, forpligtiger man sig ikke til reduktionsstien i Reduction Roadmap eller til at bygge inden for 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i fremtidige projekter - man viser kun sin støtte til, at lovgivningen skal ændres, så der er ens rammevilkår for alle.

Er man forpligtet til at følge reduktionsstien fra 5,8 til 0,3 kg CO₂-ækv./m²/år mellem 2026 og 2030, når man tilkendegiver sin støtte?

Nej. Organisationer, der støtter Reduction Roadmap-initiativet, er ikke forpligtede til at følge reduktionsstien mellem år 2026 og 2030 eller til at bygge indenfor safe operating space, svarende til 0,3 kg CO₂-ækv./m²/år.

Reduction Roadmap fokuserer udelukkende på at tilpasse grænseværdien i bygningsreglementet i 2025, så den afspejler den nyeste viden og data fra eksempelvis FN's klimarapporter. Kun tiden vil vise, hvilket CO₂-budget der er tilbage, når der skal sættes nye politiske mål for grænseværdien i 2027. Derfor tager Reduction Roadmap ikke stilling til politiske mål om fremtidens grænseværdi i 2027, 2029 osv.

Hvordan kommer Reduction Roadmap fra Paris-aftalens 1,5°C-mål til en konkret grænseværdi (kg CO₂-ækv./m²/år) for dansk nybyggeri?

Målet i Reduction Roadmap er at reducere udledningen af drivhusgasser til et niveau svarende til, hvad planeten kan håndtere uden risiko for klimaforandringer. Dette niveau kaldes "safe operating space" og er med udgangspunkt i ny viden fra FN's klimarapport IPCC AR6 (2021) blevet genberegnet

i studiet "The Safe operating space for greenhouse gas emissions" af Petersen, S. et al., (2022). Med denne genberegning står det klart, at den globale udledning af drivhusgasser skal reduceres med 95%, hvis ikke vi fortsat skal bidrage til overskridelsen af den planetære grænse for klimaforandringer. Skal reduktionen ske indenfor målsætningen om en maksimal temperaturstigning på 1,5°C, havde vi i 2020 med CO₂ budgettet defineret af FNs klimaforskere mellem 7 og 14 år til at reducere den globale klimabelastning fra 47 Gt CO₂-ækv. til 2,54 Gt CO₂-ækv. Dette vel at mærke hvis klimabelastningen reduceredes lineært.

I juni 2023 udkom artiklen "Indicators of Global Climate Change 2022: annual update of large-scale indicators of the state of climate change system and human influence" (Foster, M. et al, 2023), hvor en gruppe klimaforskere gjorde det klart, at det på trods af gode ambitioner ikke er lykkedes at reducere den globale udledning af drivhusgasser siden udgivelsen af IPCC AR6. På blot tre år er det globale CO₂ budget blevet mere end halveret, hvorfor tidsrammen for at reducere den globale klimabelastning og nå det sikre handlingsrum for menneskeskabte klimaforandringer er reduceret til mellem 3 og 7 år svarende til, at vi skal nå målet mellem 2026 og 2030

Med Reduction Roadmap oversættes det globale "safe operating space" og det resterende CO₂ budget til nationale data for Danmark. Skaleringen fra globale til nationale tal opnås med et equal per capita-fordelingsprincip, der bygger på at alle mennesker i verden må udlede lige meget. Da Danmark repræsenterer 0,075 % af den globale befolkning, tildeles Danmark således 0,075 % af det globale handlingsrum og det resterende CO₂ budget. Dette er i overensstemmelse med hvordan Klimarådet evaluerer Danmarks nationale klimamål ift. vores forpligtigelser overfor Paris-aftalen.

Med udgangspunkt i dette skalerer Reduction Roadmap Danmarks sikre handlingsrum til den danske byggebranche med et grandfathering-fordelingsprincip, der bygger på, at branchens procentvise klimabelastning i dag forbliver uændret i fremtiden. Princippet er valgt for at kunne fastsætte et brugbart LCA-krav til nybyggeri, der følger den nationale LCA-metode i Bygningsreglementet, men også for at udestå fra en politisk diskussion om, hvilke brancher der tildeles "retten" til belaste planeten i fremtiden. Princippet forudsætter således, at alle, uanset sektor, skal reducere klimabelastningen med samme procentsats.

Analysen viser, at hvis byggeriet fortsætter med uændret byggehastighed, skal branchen reducere klimabelastningen fra nybyggeri fra et gennemsnit på 9,5 kg CO₂-ækv./m²/år til 0,3 kg CO₂-ækv./m²/år, svarende til en reduktion på 97 %. Fordi dansk byggeri ikke udelukkende belaster klimaet indenfor de danske grænser (territoriale udledninger), men derimod belaster klimaet globalt pga. import af byggematerialer fra udlandet, tager Reduction Roadmap udgangspunkt i Danmarks forbrugsbaserede klimabelastning. Med en lineær reduktion og indenfor det danske CO₂ budget skal reduktionen således ske indenfor 3-7 år (mellem 2026 og 2030) startende fra 2023.

[For flere detaljer, læs: Reduction Roadmap \(2022\) Reduction Roadmap: Preconditions and Methodologies. Version 2 -27 September, 2022. www.reductionroadmap.dk.](https://www.reductionroadmap.dk)

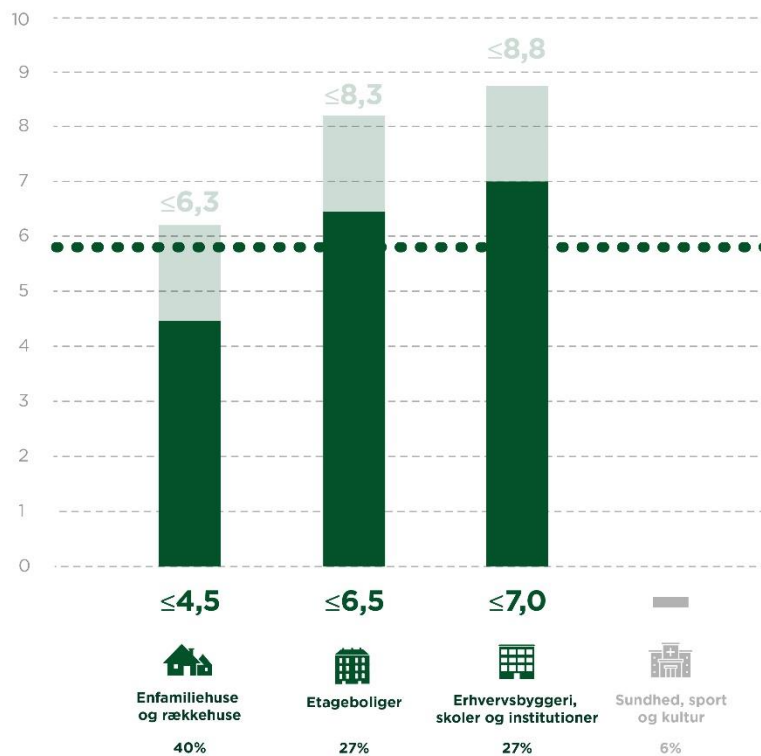

Er 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år grænseværdien for alle bygningstypologier?

Nej. 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år skal betragtes som et samlet gennemsnit. Reduction Roadmap anerkender og understreger behovet for at indføre differentierede grænseværdier for forskellige typer bygninger, der tager højde for typologierne individuelle reduktionspotentiale. Eksempelvis har parcelhuse et større reduktionspotentiale end kontorbyggerier, hvorfor oplægget til en gennemsnitlig grænseværdi på 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025 foreslås differentieret som angivet i tabel 2 og figur 1.

Tabel 2. Oplæg til differentierede grænseværdier for bygningers klimabelastning i 2025

	Stue-, parcel- og rækkehuse	Etageboliger, kollegier mv.	Erhverv, skoler og daginstitutioner	Sundhed sport og kultur	Total nybyg omfattet af skærpet grænseværdi
Nybyggede m ² pr. år	1.389.000	943.000	958.000	194.000	3.290.000
Andel af nybyggeri	40%	27%	27%	6%	94%
Grænseværdi, kg CO ₂ ækv./m ² år	≤ 4,5	≤ 6,5	≤ 7,0	Udeladt	≤ 5,8

Figur 1

Hvilken rolle spiller vedvarende energi i fremtidens LCA-beregninger?

Når Bygningsreglementet 2025 træder i kraft, bliver det ikke kun med en ny grænseværdi for bygningers klimabelastning. Bygnings-LCA skal pr. 1/1 2025 udføres med nye emissionsfaktorer for el, fjernvarme og ledningsgas, der på baggrund af Energistyrelsens forventninger til energiforsyningens grønne omstilling, er blevet opdateret. Emissionsfaktoren for el og fjernvarme falder med hhv. 38 % og 79% regnet over en 50-årig periode, hvilket betyder at klimabelastningen fra bygningers drift reduceres markant. For et gennemsnitligt byggeri tilkøbt den kollektive fjernvarme betyder de nye emissionsfaktorer, at klimabelastningen fra en bygnings-LCA vil reduceres med 1,5-1,8 kg CO₂-ækv./m²/år uden nogle andre ændringer. Eksempelvis vil en etagebolig med en beregnet belastning på 8,0-8,3 kg CO₂-ækv./m²/år iht. BR18 således kunne overholde den foreslåede grænseværdi på 6,5 kg CO₂-ækv./m²/år fra 2025.

De nye emissionsfaktorer er et godt eksempel på den grønne omstilling, som over tid vil sikre at klimabelastningen fra både energi, transport, materialer etc. bliver mindre og mindre og tilsammen resulterer i, at fremtidige klimakrav kan overholdes.

[Læs mere i *Emissionfaktorer El, fjernvarme og ledningsgas 2025-2075* \(Artelia, 2023\).](#)

Hvordan ser byggeri under 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år ud?

Grænseværdien for bygningers klimabelastning bestemmer ikke bygningens æstetik. I vores katalog over eksempelbyggerier findes mange forskellige bygningstypologier med forskellige skalaer, opbygninger og æstetiske kompositioner. I fremtiden må man gentænke CO₂-tunge materialer og bruge dem mere effektivt og i kombination med materialer med lavt CO₂-indhold. En skærpet grænseværdi kan dog betyde at vi måske kommer til at se flere hybrid-strukturer og mere design-for-disassembly, transformationer samt genbrug. Alle disse og andre midler til at opnå 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år findes allerede på markedet i dag hvad enten det er teknologi eller materialer. En skærpet grænseværdi vil øge efterspørgslen og innovationen i forhold til nybyggeri med lav klimapåvirkning.

Hvorfor skal vi opdatere de nuværende grænseværdier i bygningsreglementet?

Vores nuværende danske grænseværdi ligger på 12 kg CO₂-ækv./m²/år selvom udledningen fra nybyggeri i gennemsnit er næsten 25% lavere end lovgivning tillader i dag, nemlig 9,5 kg CO₂-ækv./m²/år.

12 var et godt udgangspunkt til at strømline branchen. Men den nuværende grænseværdi bidrager ikke til at skabe de nødvendige CO₂-reduktioner i byggebranchen. Det fremgår af den politiske aftaletekst om bæredygtigt byggeri, at grænseværdien i BR25 skal fastlægges på baggrund af den nyeste viden og data.

Reduction Roadmap viser en tydelig kløft mellem bygningsreglementet, klimavidenskaben og Danmarks forpligtelser overfor Paris-aftalens mål om at begrænse den globale opvarmning til 1,5°C.

Skal byggeriet afspejle klimavidenskaben, må nybyggeri maksimalt have en klimabelastning på 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år i 2025.

Vil 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år lede til en opbremsning af nybyggeriet?

Nej.

Vi kan allerede bygge for under 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år med de materialer og den teknologi der eksisterer på markedet i dag. Ingen af de eksempelbyggerier, vi har samlet, er 100 % biobaserede eller afhængige af omkostningstung materialeinnovation. Mange af dem er under 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år på grund af den måde, de er designet med billige og effektive løsninger (som i flere sociale boligprojekter). 5,8 kg CO₂-ækv./m²/år er ikke en materiel udfordring, men en designudfordring, som vi allerede har set løsninger på.

Den største trussel mod byggebranchen har intet med LCA at gøre. Verden er under forandring både i og uden for Danmark. Det globale overshoot af CO₂-udledning i forhold til klodens CO₂-budget i Paris-aftalen vil føre til klimaforandringer, der øger byggeprojekters omkostninger og reducerer tilgængelighed af materialer. Det bedste, vi kan gøre, for at sikre materialeadgang, er, at begrænse den globale opvarmningspåvirkning nu og at lokalisere og sikre materialeindkøb i fremtiden.

Omstillingen af det danske marked er uomgængelig. Men vi kan selv vælge, om vi vil lede eller følge bagefter udviklingen. Hvis Danmark vælger at lede omstillingen af industrien, vil det tiltrække grønne investeringer til landet og bane vejen for eksport af løsninger, knowhow, processer og produkter til byggeri og byudvikling til resten af verden – uanset om det handler om nybyggeri eller udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse. Danmark og byggebranchen har allerede en helt unik position til at tage lederskab. Vi er et byggeri med høj teknisk kapacitet og gode samarbejdsevner på tværs af branchen. Men det kræver politisk lederskab at få hele branchens værdikæde med og skabe en byggebranche med grønne tal på bundlinjen hurtigt og på samme tid.

Faktaboks:

Reduction Roadmap er et forskningsbaseret værktøj, der med baggrund i klimavidenskaben opstiller konkrete, årlige CO₂-mål for nybyggeri i Danmark. Roadmappet viser, hvor meget byggebranchen udleder i dag, hvor branchen skal hen, og med hvilken hastighed klimabelastningen fra nybyggeri skal nedbringes for at bygge indenfor Paris-aftalens grænse for en maksimal temperaturstigning på 1,5°C.

Roadmappet er udviklet af Artelia, EFFEKT og CEBRA i et tværfagligt partnerskab. Data er valideret af BUILD, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, DTU og Syddansk Universitet, og projektet er finansieret af Realdania og Villum Fonden.

Læs mere på: www.reductionroadmap.dk

Debatindlæg: Vi må værne om den akademiske frihed

9.4.2024 blev udgivet

In English below

Af

**Vi må værne om den akademiske frihed
svar på debatindlægget "[Det Kongelige Akademi bør støtte
Reduction Roadmap](#)"**

Lene Dammand Lund
Rektor

Reduction Roadmap er et prisværdigt initiativ, igangsat af aktører i byggebranchen med en vigtig ambition om at påvirke ny dansk lovgivning indenfor byggeriet for at nedbringe branchens CO2-aftryk markant. Initiativet viser, at store dele af byggebranchen er parat til at handle.

På det Kongelige Akademi er vi stærkt optagede af at bidrage med forskning og uddanne kandidater, der som del af – og i et tæt samarbejde med denne branche kan gå forrest i omstillingen.

Vi udvikler ny viden om biogene byggematerialer, genbrug og cirkulær økonomi, transformation af eksisterende byggeri, bæredygtig byplanlægning, omlægning af industrilandbrug og meget mere. Undervisningen baserer sig på denne viden, og de enkelte studieprojekter er i sig selv værdifulde bidrag.

Vi har nogle af ikke bare Danmarks – men internationalt stærkeste forskningsmiljøer – når det handler om bæredygtighed. I sidste uge var Akademiet vært for den internationale konference "Fabricate", der tiltrak 400 gæster for at udveksle viden om, hvordan vi kan give arkitekturen et nyt bæredygtigt ståsted.

Vores vision og strategi handler om at bidrage til lokale og globale udfordringer. Vi besluttede i 2016 som en af de første videregående uddannelsesinstitutioner at arbejde med FN's Verdensmål som en ramme for vores aktiviteter. Målene er vedtaget af FN's medlemslande og har som en samlende ramme inspireret til temaudstillinger, konferencer og meget mere. Målene var temaet for UIA, den internationale arkitektkongres i København sidste sommer, hvor Akademiet satte et markant aftryk på den viden og de holdninger, der blev drøftet.

Den grønne omstilling ligger alle dybt på sinde, og det kommer i meget høj grad netop fra medarbejderes og studerendes egen nysgerrighed, interesser og kompetencer – og ja, også idealisme. Som institution hjælper Det Kongelige Akademi til at skabe en samlet platform for dette engagement – og til at få det bredt formidlet.

Plads til mangfoldighed af viden og holdninger

Det Kongelige Akademi bestemmer ikke indholdet eller angiver specifikke begrænsninger for den viden og de løsninger, der arbejdes med. Det gør den enkelte forsker og de studerende selv. Og sådan skal det være. Forskningsfrihed og undervisningsfrihed er nødvendige hjørnesteen i vores demokrati – en selvfølgelighed, som ikke alle lande kan tage for givet.

Det er ledelsens holdning, at Akademiet skal være et sted, hvor holdninger kan brydes, og at der skal være plads til eksperimenter, også dem der ikke ved første øjekast lever op til branchestandarder, vedtagne doktriner, mm.

Derfor tænker vi os godt om, når vi får en opfordring til at skrive under på deklARATIONER som Reduction Roadmap. Skal vi som videns- og uddannelsesinstitution støtte udvalgte deklARATIONER? Kan de vise sig at reducere studerende og medarbejderes frihed? Hvem skal beslutte, hvad vi skriver under på, og hvad vi afviser? Hvem skal sikre, at uddannelse og forskning ikke modarbejder underskrevne deklARATIONER? Hvor mange deklARATIONER kan vi rumme, før det bliver snærende for vores aktiviteter og reducerer den akademiske frihed?

Tvivlen kommer her den akademiske frihed til gode, og vi afholder os derfor fra at skrive under på deklARATIONER og erklæringER.

Det Kongelige Akademi er en forsknings- og uddannelsesinstitution, hvor synspunkter og tanker frit kan efterprøves og diskuteres. Vi ønsker at være et dynamisk sted for nysgerrig skabelse og innovativ idéudvikling. Det er grundstenen i vores virke.

Når vi som institution derfor vælger ikke at skrive under på Reduction Roadmap, skal det ikke ses som modstand mod projektet, men som en fortsat insisteren på den akademiske frihed – til gavn for studerende og medarbejdere og til gavn for den grønne omstilling.

Det er en diskussion, vi skal fortsætte på Akademiet – bl.a. i en paneldebat med Klimagruppen den 30. april.

Lene Dammand Lund, Rektor
Jakob Brandtberg Knudsen, Dekan for arkitektur

//

We must protect academic freedom

The Reduction Roadmap is a commendable initiative, initiated by actors

in the construction industry with an important ambition to influence new Danish legislation within construction in order to significantly reduce the industry's CO2 footprint. The initiative shows that large parts of the construction industry are ready to act.

At the Royal Danish Academy, we are strongly concerned with contributing to research and educating candidates who, as part of - and in close cooperation with this industry, can be at the forefront of the transition.

We develop new knowledge about biogenic building materials, reuse and circular economy, transformation of existing buildings, sustainable urban planning, conversion of industrial agriculture and much more. Our education is based on this knowledge, and the individual study projects are valuable contributions in themselves.

We harbour some of the strongest research environments, not just in Denmark but internationally, when it comes to sustainability. Last week, the Academy hosted the international conference "Fabricate", which attracted 400 guests to exchange knowledge on how we can give architecture a new sustainable perspective.

Our vision and strategy revolve around contributing to local and global challenges. In 2016 We decided as one of the first higher education institutions to work with the UN's Global Goals as a framework for our activities. The goals have been adopted by the UN member states and, as a unifying framework, and have inspired exhibition concepts, conferences and much more. The goals were the theme of UIA, the world congress of architects in Copenhagen last summer, where the Academy left a significant mark on the knowledge and opinions that were discussed.

The green transition is on everyone's mind, and at a large extent is driven by the curiosity, interest and skills of our employees and students – as well as their idealism as an institution, the Royal Danish Academy helps to create a unified platform for this engagement – and to spread awareness.

Room for diversity of knowledge and opinions

The Royal Danish Academy does not determine the content or specify limitations for the knowledge and solutions that are created. This is done by the individual researcher and the students themselves. And that's how it should be. Freedom of research and freedom of education are necessary cornerstones of our democracy – something that not all countries can take for granted.

It is the management's position that the Academy must be a place where we can disagree, and there must be room for experiments, including those that do not at first glance meet industry standards, adopted doctrines, etc.

That is why we think carefully when we are asked to sign declarations

such as the Reduction Roadmap. Should we, as a knowledge and educational institution, support select declarations? Could they prove to reduce the freedom of students and staff? Who will decide what we sign and what we reject? Who should ensure that the education and research do not work against signed declarations? How many declarations can we accommodate before it becomes restrictive for our activities and reduces academic freedom?

The academic freedom gets the benefits of the doubt, and we therefore refrain from signing declarations and statements.

The Royal Danish Academy is a research and educational institution where views and thoughts can be freely tested and discussed. We want to be a dynamic place for curious creation and innovative idea development. It is the cornerstone of what we do.

When we as an institution therefore choose not to sign the Reduction Roadmap, it should not be seen as opposition to the project, but as a continued insistence on academic freedom – to the benefit of students and staff and to the benefit of the green transition.

It is a discussion that we must continue at the Academy - in a panel debate with the Climate Group on April 30th.

Lene Dammand Lund, Rector
Jakob Brandtberg Knudsen, Dean of architecture

monitor

SEKTIONER | NYHEDER | DEBAT | NAVNE | NY VIDEN | BLANDET BY PRIS | JOB | KURSER OG KONFERENCER | MENU

Foto: Emil Valdimarsson

Fra venstre: Matilde Lise Hougaard, Lene Dammand Lund og Sinus Lyngø.

Lene Dammand om Reduction Roadmap: »Når man først skriver under, bliver det langt sværere at

SENESTE NYT

Professor: Intet kan forsvare SAS-hotellets ekstremitet – derfor går jeg ind for dets bevaring

3 TIMER SIDEN | [🔗](#)

underskriftsindsamlinger»

Hvorfor har Det Kongelige Akademi ikke tilsluttet sig Reduction Roadmap? Det debatterede rektor Lene Dammand Lund med Akademiets Klimagruppe og roadmappets initiativtagere tirsdag.

NYHEDER 2. MAJ 2024 KL. 04.00

EMIL VALDIMARSSON
Journalist

LÆS ARTIKLEN SENERE

FOR ABONNENTER

AUTOMATISK OPLÆSNING

Hvordan kan det være, at Det Kongelige Akademi ikke har tilsluttet sig Reduction Roadmap, ligesom 600 andre danske virksomheder og organisationer?

Er det, fordi akademiet er fodsælende og frygtsomt?

Eller værner ledelsen tværtom om den akademiske frihed ved at være varsom med at tilslutte sig bevægelser og tendenser, der hurtigt kan tage overhånd?

Tirsdag blev det spørgsmål vendt og drejet i Auditorium 14 på Det Kongelige Akademi til et debatarrangement organiseret af Studenterrådet og Akademiets Klimagruppe.

'The Royal Academy should support Reduction Roadmap!' står der på en plakat på døren ind til auditoriet, hvor en QR-kode også linker til [Akademiets Klimagrupperes debatindlæg i Byrummonitor](#), hvor de opfordrer ledelsen til at tilslutte sig Reduction Roadmap.

»Det Kongelige Akademi er landets største skole inden for vores fag, arkitektur. Vores rolle som uddannelses- og forskningsinstitution giver os en særlig position i branchen, fordi vi er arnested for mange af dens fremtidige aktører. Denne position skal vi anerkende og derfor også tage del, når resten af branchen går foran og viser lovgiverne, at den er klar til at accelerere den grønne omstilling,« argumenterer Klimagruppen i debatindlægget fra april.

I skrivende stund har flere end 600 virksomheder og organisationer skrevet under på Reduction Roadmap, der sigter efter, at et **CO₂-loft på 5,8 kilo per kvadratmeter** skrives ind i Bygningsreglementet gældende fra 2025.

I en efterfølgende [replik svarede rektor Lene Dammand Lund og dekan Jakob Brandtberg Knudsen](#), at de ikke vil skrive under på Reduction Roadmap, fordi de som ledelse insisterer på den akademiske frihed.

Lene Dammand: Ikke det rigtige værktøj

Debatpanelet består udover rektor Lene Dammand Lund af arkitektstuderende Matilde Lise Houmann, som også er medlem af

Byrummonitor
Bilag 6: Lene Dammand-om-Reduction Roadmap-Når-man-først-skriver-under.pdf

Norrøn henter planlægningschef fra SLA

20 TIMER SIDEN

JOBS

Svendborg
Kommune

Kommuneplanlægger til Svendborg Kommune

Svendborg Kommune

Vi søger en ny kollega! - Hvis du vil være med til at skabe rammerne om fremtidens Svendborg og p...

Læs Mere

Ny Plan og Byggechef søges - Skal det være dig?

Dragør Kommune

Læs Mere

Haderslev
Kommune

To planlæggere til Haderslev Kommune - en landzonesagsbehandler og byplanlægger til projektansættelse

Haderslev Kommune

Vi søger en landzonesagsbehandler, der også vil kunne bidrage til åbenland planlægning, lokalpla...

Læs Mere

SE ALLE JOBS

KURSER & KONFERENCER

LCA-kursus for øvede

Dette nye kursus tager udgangspunkt i den grundlæggende viden, du allerede har som øvet bruger. S...

Læs Mere

Effekt og medinitiativtager til Reduction Roadmap, samt Anne Beim, professor på Akademiet og leder af Centre of Industrial Architecture (CINARK).

Lene Dammand Lund lægger ud med at understrege, at der fra Det Kongelige Akademis side »ikke er nogen uenighed i forhold til Roadmappets indhold«.

Det Kongelige Akademi har »en stor værktøjskasse«, og kunne i princippet have været videnspartner på udarbejdelsen af Reduction Roadmap, ligesom Build og SDU er, mener hun. Akademiet vil gerne bidrage til at indsamle og formidle viden – det gør de ansatte i forsknings- og avisartikler, ligesom akademiet deltager i og afholder konferencer. De studerende selv vælger, hvilke temaer, de dykker ned i i deres projekter.

»Kassen er fuld af forskellige værktøjer. At tilslutte sig bevægelser er endnu et værktøj – men mit argument er, at det ikke er et særlig godt værktøj at benytte sig af,« siger Lene Dammand Lund.

Hun nævner, at akademiet forleden blev bedt om at underskrive endnu en bevægelse, denne gang om konservering og bevaring – og at de gennem årene har fået flere opfordringer fra forskellige sider.

»Og når man først begynder at skrive under, bliver det langt sværere at sige nej til andre underskriftsindsamlinger, der lander på vores bord,« siger hun og tilføjer:

»Vi kan sagtens blive enige om, at dette (Reduction Roadmap, red.) er en god bevægelse. Men måske kommer der i fremtiden bevægelser, som ikke alle bakker op om. Og hvem skal så vurdere, hvilke og hvor mange bevægelser, vi skal tilslutte os? Hvis jeg bare siger 'ja' og skriver under på alt, der lander på mit bord, som jeg selv synes lyder fornuftigt, kan vi ende i en situation, hvor vi bakker op om 50 forskellige ting, som måske rent faktisk modarbejder hinanden.«

Sender tanker mod USA

Hun spørger salen, hvem på skolen, der skulle beslutte, hvilke bevægelser, akademiet burde tilslutte sig.

»Bestyrelsen? De kender ikke detaljerne. Det er ikke deres opgave. De mødes fire gange om året, det er det. Jeg og dekanerne kunne gøre det. Men hvis det var en del af vores jobbeskrivelse, frygter jeg, at politikerne på Christiansborg tænker, at vi godt nok agerer politisk her på akademiet, og derfor begynder at lede efter nogen andre til at lede skolen.«

samarbejde med Danske Landskabsarkitekter tilbydes et to-dages internat på Molslaboratoriet mid...

[Læs Mere](#)

LCA-kursus for øvede

Dette nye kursus tager udgangspunkt i den grundlæggende viden, du allerede har som øvet bruger. S...

[Læs Mere](#)

[SE ALLE KURSER & KONFERENCER](#)

blandt både studerende, forskere og ledelsen at bevare.

»Jeg kan ikke lade være med at se mod, hvad der sker i USA i øjeblikket,« siger Lene Dammand Lund med reference til det amerikanske Ivy League-universitet Columbia, hvor studerende i disse dage har lavet en teltlejr på campus som en protestaktion for palæstinenserne i Gaza.

»Jeg har intet problem med studenterdemonstrationerne, men jeg er bekymret for måden, regeringen og kongressen blander sig i universiteterne. Der vil vi ikke ende. Se mod Ungarn, hvor Orban nu bestemmer, hvad universiteterne skal forske i.«

Hun understreger, at »vi er langt fra den situation«:

»Jeg maler ikke fanden på væggen, men jeg argumenterer for, at det er en rute, vi ikke skal gå ned af. Hvis vi tilslutter os Reduction Roadmap, kan det være første, lille skridt på den rute.«

Whataboutism

Matilde Lise Hougaard mener ikke, det vil være at gå på kompromis med den akademiske frihed eller de studerendes projekter, hvis Det Kongelige Akademi tilslutter sig Reduction Roadmap.

»Reduction Roadmap handler specifikt om Bygningsreglementet. Det er en erklæring om støtte til en grøn omstilling af den danske byggebranche. Det er ikke, fordi vi skal gøre noget konkret her på skolen – det handler blot om at bakke op,« siger hun.

Derudover mener hun, at et ønske om et lavere CO₂-loft i Bygningsreglementet ikke påvirker de studerendes projekter:

»Jeg tror ikke, særlig mange af os sidder og udregner CO₂-emissioner. Det er ikke os, der laver blueprints,« siger Matilde Lise Hougaard.

Hun fremhæver, at Det Kongelige Akademi i forvejen arbejder med FN's Verdensmål og mener, »det er en form for *whataboutism*«, at Dammand frygter, at en underskrift kan føre til 50 underskrifter:

»Selvfølgelig er der bevægelser, der vil have vores underskrift, men vi kan selv beslutte, om vi vil støtte op eller ej. Blandt andet på denne måde,« siger hun og fremhæver den igangværende debat.

»Det er netop en måde at starte en diskussion på og blive informeret omkring emnet.«

Studerende er frustrerede over deres branche

Sinus Lyngø fra Effekt erkender, at Det Kongelige Akademi sagtens kunne have været videnspartner i forbindelse med udarbejdelsen af Reduction Roadmap – og udelukker ikke, at det kan blive relevant i fremtiden.

Men lige nu og her har Reduction Roadmap »akut« brug for akademisk opbakning, siger han.

»Jeg forstår udmærket Lenes argument, men jeg må sige, at der er bestemte tidspunkter i historien, hvor så store, irreversible forandringer finder sted, som kræver, at vi justerer vores værdikompass. Det skete med borgerrettigheder efter Anden Verdenskrig, og det sker nu i forhold til klimaforandringer. Det er emner, som går udover politik, men som handler om at udveksle viden, om at gøre noget, og om at være proaktiv.«

Han »er sikker på«, at universiteter i USA under borgerrettighedsbevægelsen også sad med en række dilemmaer, og at disse »irreversible overgange« ikke altid er elegante:

»Jeg er med på, at Reduction Roadmap ikke er den perfekte bevægelse for en akademisk institution – men jeg vil påstå, at det er det bedste, vi har. Derfor er det vigtigt, at vi får opbakning. Jeg forstår dine argumenter, men det her haster på en måde, så...«

Sinus Lynge holder en kort tænkepause, leder efter ordene:

»Vi befinder os i en brydningstid, hvor du, hvis du ikke er en del af det, står udenfor.«

Lene Dammand rømmer sig og bryder ind med en overrasket mine:

»'Either you're with us, or you're against us'. Er det virkelig det, du siger?« spørger hun.

»Nej, det var ikke min intention. Vi håber på at opnå funding til yderligere arbejde med de planetære grænser, og vi ville elske at have jer som videnspartner. Jeg er med på, at der ikke som sådan er en uenighed om problemstillingen,« siger Lynge.

Matilde Lise Houmann tager atter ordet og siger, at Det Kongelige Akademi kunne vise sig som en magtfuld, akademisk institution ved offentligt at støtte Reduction Roadmap.

»Vi har som institution en magt i branchen. Og jeg mener, vi svigter ved ikke at anerkende det. De studerende er fremtidens arbejdskraft, men jeg oplever, at mange af os er utroligt frustrerede over den branche, vi er på vej ind i.«

Lene Dammand Lund svarer, at hun »sidder med fuldstændig den samme fornemmelse som de studerende om, at det haster«.

»Men vi skal ikke agere panisk, for så tænker man hverken særlig kritisk eller vist. Jeg appellerer til, at vi tænker over de rigtige værktøjer og den rigtige måde at gå fremad på, før vi skriver under på noget. Jeg mener, vi skal gå endnu videre – vi skal ikke bare have planer for, hvordan vi kommer fra A til B, vi skal også agere på det og facilitere det,« siger hun og tilføjer:

»Men jeg forstår fuldstændig den følelse, I sidder med. Jeg bakker også op om, at vi skal gøre meget mere, end vi gør i dag, og jeg er åben for en diskussion om, hvad vi skal gøre.«

Professor: Det handler ikke om det fjerde decimal i

Professor og leder af CINARK Anne Beim har en appel til de studerende:

»Det er jer, der skal bruge den viden, vi har. *Go for it*. Eksperimentér i jeres projekter. Se, om I kan reducere CO₂-emissioner og energiforbrug,« siger hun og fortsætter:

»Jeg mener, at vi som institution skal være en del af det (Reduction Roadmap, red.), og at vi forskere skal arbejde hen imod det. Det ville være det bedste statement.«

Men selve diskussionen om Reduction Roadmap og CO₂-lofter risikerer at blive træg, fordi det ofte ender med at handle om »det andet eller det fjerde decimal i ligningen«.

»Vi bør tale om det store billede, og om, hvordan vi får en mere holistisk forståelse, i stedet for at læne os op ad udregninger. Selvfølgelig handler det også om udregninger, men det handler om meget mere end udregninger. Vi kan ikke fixe det her med teknologi eller ved at twistе forskellige tal. Nej, det kræver en radikal, total forandring, og det handler om energi.«

Lene Dammand Lund nærmest gisper og smiler ud mod forsamlingen:

»Det er lige præcis denne form for diskussion, vi kan have på et *frit* akademi, og det er det, jeg kæmper for. Vi har brug for et længere perspektiv. For jeg er jo enig i, at det ikke ville ændre jeres opgaver eller dagligdag, at vi skrev under på Roadmappet,« siger hun og afslutter:

»Det handler om det lange perspektiv. I stedet for at gå ned af en slingrende kurs, så lad os blive, hvor vi er. Lad os have friheden til at have diskussioner, hvor vi er uenige. Dette er rummet – kraften - vi har, og den bør vi ikke gamble med.«

INGEN HAR KOMMENTERET ENDNU

GIV ARTIKLEN VIDERE

Som abonnent kan du ubegrænset dele artikler med dine kollegaer og samarbejdspartnere.

REDAKTIONEN ANBEFALER

Arkitektstuderende: Det Kongelige Akademi skal droppe sit forbehold over for Reduction Roadmap

DEBAT | [🔗](#)

LÆS MERE:

Akademiets dekan og rektor svarer på kritik: Vi vil ikke skrive under på Reduction Roadmap, fordi vi insisterer på den akademiske frihed

DEBAT | [🔗](#)

PR-foto: Møller & Grønberg

Kristine Leth Juul, prorektor på Arkitektskolen Aarhus.

GRØN OMSTILLING

NYHEDER 14. MAJ 2024 KL. 04.00

EMIL VALDIMARSSON
Journalist

LÆS ARTIKLEN SENERE

FÅ BYRUMMONITOR I
DIN INDBAKKE

Tilmeld dig

»Forskningsfriheden er fuldstændig urørlig«: For Arkitektskolen Aarhus var det naturligt at underskrive Reduction Roadmap

Byrummonitors daglige nyhedsbrev med overblik, nyheder og debat fra byrummet.

Det er naturligt for Arkitektskolen Aarhus at tilslutte sig Reduction Roadmap, fordi de leverer fremtidens arkitekter og viden til branchen – og fordi deres stemme kan være med til at skabe politisk mod til at ændre lovgivning, siger prorektor Kristine Leth Juul.

FOR ABONNENTER

▶ AUTOMATISK OPLÆSNING

Bør en arkitektskole tilslutte sig en græsrodsbevægelse som Reduction Roadmap, der søger politisk indflydelse i form af strammere CO₂-regulering i bygningsreglementet?

Det spørgsmål er den seneste måned blevet debatteret, både [i disse spalter](#), og til [debatarrangementer](#).

På Det Kongelige Akademi er svaret 'nej'. For at tilslutte sig Reduction Roadmap kan være første skridt ned ad en slingrekurs, som kan sætte forskningsfriheden under pres, har rektor Lene Dammand Lund argumenteret.

Men på Arkitektskolen Aarhus er svaret 'ja' – og arkitektskolens tilslutning er allerede at finde [på Reduction Roadmaps hjemmeside](#).

»Det samler den danske byggebranche om ét fælles mål. Og for os er det en målsætning at skabe en samlet bevægelse i hele branchen – en branche, som vi selv er en væsentlig aktør i,« siger Kristine Leth Juul, der er prorektor på Arkitektskolen Aarhus, og som har haft snor i institutionens tilslutning.

Arkitektskolen Aarhus »leverer 120 arkitekter« til branchen årligt

I skrivende stund har flere end 600 virksomheder og organisationer skrevet under på Reduction Roadmap, der sigter efter, at et CO₂-loft på 5,8 kilo per kvadratmeter skrives ind i Bygningsreglementet gældende fra 2025.

Underskriverne tæller alt fra tegnestuer, entreprenørvirksomheder, ingeniører, kommuner og privatpersoner – og altså en arkitektskole.

Ifølge Kristine Leth Juul er Arkitektskolen Aarhus' opbakning væsentlig, fordi de »hvert år leverer 110-120 arkitekter, som skal ud og medvirke i branchen«, ligesom at skolens forskning har trådt direkte ud i byggebranchen.

»Derfor ser vi os selv som værende tæt forbundet med branchen. Vi leverer både viden og kompetencer til at kunne bidrage til den grønne omstilling. Desuden flugter Reduction Roadmap rigtig godt med vores egen forskningsstrategi,« siger Kristine Leth Juul og tilføjer, at Arkitektskolen Aarhus fra næste semester indfører et nyt curriculum, hvor »bæredygtighed har fået et helt markant aftryk op gennem hele uddannelsen«.

Forskningsbaseret værktøj med universiteter ombord

Punkt 6b Bilag 7:
Bilag 7: Forskningsfriheden er
fuldstændig urørlig For
Arkitektskolen Aarhus.pdf

Kristine Leth Juul er tryk ved, at de som arkitektskole har tilsluttet sig en græsrodsbevægelse, der er igangsat af tegnestuerne Cebra, Effekt og Artelia, fordi »det er et meget solidt grundlag, der ligger bag«:

»Det er et forskningsbaseret værktøj, som er videnskabeligt funderet med en række forskellige universiteter om bord. Det har haft betydning for os. Der er en grundighed bag initiativet,« siger hun og tilføjer:

»Og så mener vi, det som arkitektskole er vigtigt at vise, at vi ikke er bange for at gå sammen om sådan et initiativ. Vi har den viden, der skal til, for at skubbe til den grønne omstilling. Vi håber, at vi – hvis vi er mange stemmer, der står sammen – kan være med til at skabe det nødvendige politiske mod til at skubbe på lovgivningen.«

Tvivlen kommer forskningsfriheden til gode

I april sendte fire studerende fra Det Kongelige Akademis Klimagruppe og studenterråd et debatindlæg [til Byrummonitor](#), hvori de opfordrede ledelsen til at droppe sit forbehold og tilslutte sig Reduction Roadmap.

»I Akademiets Klimagruppe og Akademiets Studenterråd mener vi, at Det Kongelige Akademi bør støtte Reduction Roadmap. Vi skal vise, at vi deler branchens ønske om et bygningsreglement, der lever op til Parisaftalens mål,« skrev de.

Efterfølgende svarede rektor Lene Dammand Lund og dekan Jakob Brandtberg Knudsen i en replik, at [»tvivlen kommer den akademiske frihed til gode«](#).

»Derfor tænker vi os godt om, når vi får en opfordring til at skrive under på deklARATIONER som Reduction Roadmap. Skal vi som videns- og uddannelsesinstitution støtte udvalgte deklARATIONER? Kan de vise sig at reducere vores studerende og medarbejders frihed? Hvem skal beslutte, hvad vi skriver under på, og hvad vi afviser? Hvem skal sikre, at uddannelse og forskning ikke modarbejder underskrevne deklARATIONER? Hvor mange deklARATIONER kan vi rumme, før det bliver snærende for vores aktiviteter og reducerer medarbejdernes akademiske frihed?,« argumenterede rektoren og dekanen i replikken.

»Forskningsfriheden er fuldstændig urørlig«

Kristine Leth Juul understreger, at hun ikke ønsker at gå ind i en sammenligning af beslutningsprocesserne på Arkitektskolen Aarhus og Det Kongelige Akademi – i stedet vil hun gerne »fortælle, hvorfor, vi på Arkitektskolen Aarhus har tilsluttet os og har fundet det vigtigt«:

»Alle, der bakker op, håber, at vi rent faktisk får nogle strammere krav, så vi i langt højere grad kan være i stand til at komme i mål. Vi håber også, at vi er med til at synliggøre, at branchen har de kompetencer, den viden og de muskler, der skal til for at være proaktiv i den grønne omstilling – og at vi som uddannelses- og forskningsinstitution skal drages med ind i den sammenhæng«.

Men har I siddet med samme overvejelser om, hvorvidt det kan gå ud over

forskningsfriheden, hvis I tilslutter jer en bevægelse, der er opstået ude i branchen?

»Nej, det har vi ikke. Men jeg vil gentage det, som Lene (Dammand Lund, red.) og Jakob (Brandtberg Knudsen, red.) siger; forskningsfriheden er fuldstændig urørlig. Den er til enhver tid gældende for de enkelte forskere i de enkelte forskningsprojekter – det står fuldstændig entydigt fast,« svarer Kristine Leth Juul.

Men kan det ikke komme til at påvirke de studerendes projekter, at I som ledelse bakker op om, at der skal indskrives et CO₂-loft på 5,8 kilo per kvadratmeter per år i bygningsreglementet?

»Nej, der er fuldstændig frihed til at tilrettelægge undervisningen, som man ønsker. Men som nævnt flugter det godt med de strategiske ambitioner, vi i forvejen har i forhold til uddannelse og forskning« siger hun og tilføjer, at det nye curriculum vil medføre, at alle fremtidige bachelorprojekter vil komme til at have fokus på transformation:

»Men der er jo i stor grad forskellige muligheder at gøre det på i de forskellige undervisningsteams.«

Aarch vil »vurdere forespørgsler fra gang til gang«

Hun frygter heller ikke, at Arkitektskolen Aarhus ved at tilslutte sig Reduction Roadmap putter sig selv i en sårbar position i forhold til at skrive under på andre eventuelle bevægelser, der lander på ledelsens bord.

»Jeg har lige spurgt lidt rundt ind til, om vi før har underskrevet andre ting – og det er der ikke nogen i ledelsen, der mener, at vi har.«

Så I mener ikke, det vil være sværere at sige nej til endnu en underskriftsindsamling i fremtiden, når nu I har tilsluttet jer én?

»Nej, det vil det ikke. Vi fik endnu en forespørgsel kort tid før Reduction Roadmap, som vi har sagt nej til. Det er noget, vi vil vurdere fra gang til gang,« siger hun og tilføjer:

»Det er omfanget af den bevægelse, vi kan være med til at skabe her – muligheden for at stå sammen og skabe en politisk påvirkning – der har været udslagsgivende for os i denne situation.«

Hvad indebærer det så helt præcist fra Arkitektskolen Aarhus' side, når man vælger at underskrive Reduction Roadmap?

»Når man skriver under, tilslutter man sig helt tydeligt en opbakning til, at det politiske emissionskrav skal afspejle klimavidenskaben. Jeg tror, alle virksomheder og organisationer i disse år gør sig tanker om, hvordan de fra egne rækker kan bidrage til den grønne omstilling. Og vi kan gøre det ved at stå sammen med mange stemmer og skabe en samlet bevægelse.«

Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Notat: Forskningsfrihed på Det Kongelige Akademi¹

Dato: 2.11.2020

Udarbejdet af: Direktionen

Forskningsfrihed på Det Kongelige Akademi

Det Kongelige Akademi finder at forskningsfrihed er forudsætningen for forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed på højeste niveau. Den højeste kvalitet kræver troværdighed i alle institutionens forskningsaktiviteter med respekt for forskningsfriheden og i et forskningsklima med en levende, åben og kritisk faglig diskussion inden for og mellem forskellige forskningsområder og -traditioner.

Det Kongelige Akademi anser forskningsfriheden for at være en afgørende forudsætning for forskningens uafhængighed, kvalitet og legitimitet. Derfor værner vi om Akademiets autonomi og den enkelte forskers forskningsfrihed.

På Det Kongelige Akademi betegner forskningsfriheden frihed til:

- At vælge forskningsemne
- At definere forskningsmæssige problemstillinger
- At vælge materiale og metoder til at finde svarene
- At fremlægge og diskutere resultater og ræsonnementer offentligt.

Den enkelte forsker på Det Kongelige Akademi har forskningsfrihed inden for sit faglige ansættelsesområde med de forpligtelser, der følger af ansættelsesforholdet. Herudover kan rektor pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver, dog ikke i hele deres arbejdstid, så de reelt fratages deres forskningsfrihed.

Den enkelte forsker kan ikke pålægges en videre tavshedspligt, end lovgivningen eller indgåede aftaler tilsiger.

---

¹ Dette notats brug af termen "forskningsfrihed" omfatter både videnskabelig forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed.

Bestyrelsens årsplan 2024

Det Kongelige Akademi – Arkitektur, Design, Konservering

	6. marts 2024 12.30-17.00	13. juni 2024 12.30-17.00	24.-25. september 12-12-seminar	11. december 2024 12.30-17.00
Radar	<ul style="list-style-type: none"> Kandidatreform 	<ul style="list-style-type: none"> Evalueringer på det Kongelige Akademi Det Kongelige Akademi som underskriver af deklARATIONER 	<ul style="list-style-type: none"> KUV (Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed) AI Entreprenørskab 	
Økonomi/ risiko	<ul style="list-style-type: none"> Årsrapport 2023 Regnskabsinstruks 	<ul style="list-style-type: none"> 1. kvartalsregnskab og prognose 	<ul style="list-style-type: none"> 2. kvartalsregnskab og prognose Flerårsbudget 2025-26 	<ul style="list-style-type: none"> 3. kvartalsregnskab og prognose, Budget 2025 Flerårsbudget 2025-2026 Status på IT-sikkerhed
Udvikling	<ul style="list-style-type: none"> Fokus på Kunstnerisk Metodologi og strategiske nøgletal 		<ul style="list-style-type: none"> Fokus på strategiprojekt: Valgfag (udviklingsprojekt 5) 	<ul style="list-style-type: none"> Fokus på strategiprojekter: Værdier (mangfoldighed)

Ajournført maj 2024

 Afholdte møder

 Kommende møder

 Dagsorden

Punkt 8: Eventuelt

Punkt 9: Bestyrelsens eget punkt (Lukket punkt)